Nr. 271 (7536) RWPZ

WARSZAWA, PONIEDZIAŁEK 26 WRZEŚNIA 1938 r.

ROK XLV

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół do 2-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada

ADMINISTRACJA czynna od 8.30 — 17 bez przerwy, w soboty do 18

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA 1, UL. WARECKA NR. 1
REDAKCJA — tel. 5.05-70
DYREKCJA — 344-17
ADMINISTRACJA, PRENUMERATA I KOLPORTAŻ 5.13-80
KASA I BUCHALTERIA 220-13
DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, bez odnoszenia zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.

Oddziały: „NAPRZÓD" Kraków, ul. Św. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA" Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN" Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI" Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64 „ROBOTNIK RADOMSKI" Radom, ul. Kelles-Krauza 1. „ROBOTNIK POZNAŃSKO-POMORSKI" Poznań, ul. Stroma 24. „ROBOTNIK BIAŁOSTOCKI" Białystok, Rynek Kościuszki 29.

Z historycznych dni

Walki na Śląsku za Olzą

PAT. donosi: W nocy z piątku na sobotę około godz. 3-ej nad ranem w Cieszynie obok mostu granicznego doszło do starcia między ludnością polską a władzami czeskimi, spowodowanego przez Czechów. Ilu było uczestników starcia trudno stwierdzić, natomiast ze strzelaniny oraz klekotu karabinów maszynowych, które dały się słyszeń na znaczniejszym odcinku pogranicza czeskiego, sądzić należy, że była ich poważna liczba.

Jak donosi PAT, na Śląsku za Olzą poprzedniej nocy nastąpił cały szereg krwawych zajść na całym obszarze Śląska zaolzańskiego od Bogumina do Jabłonkowa. Rozkaz mobilizacji został zbojkotowany przez Polaków, którzy bądź chronią się na teren Polski, przechodząc przez granicę, bądź też kryją się po lasach i ścigani przez władze czeskie, zdobywają broń w walkach z żandarmerią i policją.

W Jabłonkowie trwały przez całą noc krwawe walki. Są zabici i ranni, przy czym liczba strat po stronie polskiej jest większa, niż po czeskiej.

W okolicach Bystrzycy grupy Polaków osaczyły oddział żandarmerii czeskiej, który został zmuszony do poddania się. W Trzyńcu o godz. 2-ej w nocy słychać było gwałtowną strzelaninę, w wyniku której są zabici i ranni po obu stronach. Dwuch żandarmów czeskich zostało zabitych. W Cieszynie czeskim grupa Polaków dezerterów z armii czeskiej rozbroiła oddział wojska czeskiego. W okolicy Frysztatu doszło do starcia między tamtejszą ludnością a oddziałem żandarmerii czeskiej. Jedna osoba została zabita, kilka odniosło rany. W okręgu bogumińskim słychać było przez całą noc odgłosy strzałów karabinów ręcznych i maszynowych.

O powyższych starciach doniosła tajna radiostacja polska na Śląsku Zaolzańskim.

***

Znany przewódca t. zw. „Ślązakowców", Korzdoń, który w czasie plebiscytu rozwijał ożywioną działalność na rzecz przyłączenia Śląska do Czechosłowacji, przekroczył pod Cieszynem granicę Polską i znajduje się obecnie na polskiej stronie. (PAT)

Czego domaga się Hitler od Czechosłowacji

ATE. donosi z Londynu: Według informacji ze źródeł prywatnych, memorandum kanclerza Hitlera wysuwa żądanie ewakuacji przez władze czeskie terytorium sudeckich, w których przeważa ludność niemiecka Memorandum przewiduje 6-dniowy termin, t. j. do 1 października. Wskazują tutaj, że Mussolini w swej mowie w Padwie w sobotę oświadczył, iż Rząd niemiecki wysłał do Pragi memorandum z 6-dniowym terminem, co potwierdza powyższe informacje odnoszące się do terminu postawionego w Pradze.

W innych okręgach o mieszanej ludności ma się odbyć plebiscyt. Memoriał zawierać ma wyraźny plan żądanej ewakuacji, wysiedlenia ludności czeskiej oraz wyznacza datę plebiscytu. Jeżeli Czechosłowacja zgodzi się na te warunki, Niemcy były by w zasadzie gotowe gwarantować nową granicę czeską pod tym jednak tylko warunkiem, że i Polska i Węgry również udzielą swej gwarancji.

W kołach zbliżonych do M. S. Z. utrzymują natomiast, że żądania Niemiec są o wiele dalej idące. Hitler miał domagać się stanowczo natychmiastowej demobilizacji armii czeskiej, zmiany Rządu w Pradze oraz zupełnego zakazu jakiejkolwiek działalności czeskiej Partii Komunistycznej.

***

PAT. podaje z Londynu, że według wyjaśnień Chamberlaina Hitler przeciwny ma być przekazaniu komisji międzynarodowej zadania wykreślenia nowej granicy między Niemcami a Czechosłowacją. Propozycje jego mają przewidywać stopniowe zajęcie terytorium sudeckiego przez Niemcy w 2-ch etapsch, przy czym w pierwszym etapie miałby być zajęty pas 15 klm., w sobotę dnia 1 października. Pozostałe terytorium miałoby być następnie zajmowane stopniowo.

Propozycje Hitlera domagać się mają ponadto plebiscytu na pozostałych obszarach, gdzie zamieszkują mniejszości niemieckie z uwzględnieniem zasady transferu ludności. Hitler, prócz demobilizacji armii domaga się opuszczenia pasa 15 klm. przez wojska czeskie przed dniem 1-go października b. r. Co do gwarancji dla nowego państwa czeskiego, to Hitler gotów byłby udzielić jej tylko wówczas, o ile również rewindykacje węgierskie i polskie zostaną zaspokojone.

***

Według nieoficjalnych wiadomości londyńskich, które przynosi PAT. w Londynie nie ulegają żadnym złudzeniom, aby Rząd czeski natychmiast te warunki przyjął. Według tamtejszych kół politycznych należy się przeto liczyć z rozwojem wypadków w ciągu najbliższych 48 godzin.

***

Memorandum Rządu niemieckiego dla Rządu Czechosłowacji, które zostało wręczone premierowi Chamberlainowi podczas konferencji w Godesberg, zawiózł do Pragi attaché wojskowy przy ambasadzie angielskiej w Berlinie ppłk. Mac Farlane. Do memorandum jest dołączona obszerna mapa. — Pułk. Mac Farlane wystartował w godzinach rannych samolotem z Kolonii do Pragi. (ATE).

***

Czeskie Biuro Prasowe donosi, iż memorandum kanclerza Hitlera zostało doręczone Rządowi czeskiemu w niedzielę rano.

Komunikat P.A.T.

Zgoda Rządu Czechosłowacji

na traktowanie z Polską w sprawach Śląska Zaolzańskiego

WARSZAWA, 25 września:

Polska Agencja Telegraficzna komunikuje: Rząd polski oczekuje odpowiedzi na swą notę, skierowaną dnia 21 b. m. do Rządu czeskiego, w sprawie żądań polskich co do Śląska Zaolzańskiego.

Według oświadczenia, udzielonego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Pradze sekretarzowi poselstwa R. P. ODPOWIEDŹ TA BĘDZIE ZAWIERAĆ ZASADNICZĄ ZGODĘ NA TRAKTOWANIE SPRAW TERYTORIALNYCH.

Ustała komunikacja kolejowa

Dnia 24 b. m. o godz. 3.30 przedstawiciel kolei czechosłowackich w Zebrzydowicach zawiadomił stację w Zebrzydowicach, iż od godz. 4-tej Czechosłowacja wstrzyma wszelki ruch pociągów wkomunikacji z Polską.

Koleje czechosłowackie nie przekazały już P. K. P. pociągu pospiesznego nr. 8 i nie przyjęły od P. K. P. pociągu osobowego nr. 212-a, wobec tego wstrzymano ruch dalszych pociągów do Czechosłowacji przez przejścia graniczne w Zebrzydowicach, Cieszynie i Woronience.

W związku z powyższy, Ministerium Komunikacji telegraficznie zażądało od kolei czechosłowackich bliższych wyjaśnień.

Komunikacja Praga-Londyn

przez polski Cieszyn i Gdynię

W niedzielę o godz. 3 nad ranem przez most w Cieszynie przeszła grupa kilkudziesięciu cudzoziemców, którzy opuścili Czechosłowację. Przeważnie byli to Anglicy, członkowie kolonii brytyjskiej w Pradze, którzy wraz z rodzinami na polecenie poselstwa angielskiego przez Gdynię wracają do Anglii.

Wobec przerwania komunikacji między Niemcami a Czechosłowacją oraz między Polską i Czechosłowacją, jedyna droga do Londynu prowadzi przez most w Cieszynie.

Poza tą najliczniejszą grupą Anglików, przez most w Cieszynie przeszło kilku obywateli francuskich, dwóch obywateli sowieckich oraz paru obywateli polskich.

Decydujące narady

PARYŻ. Posiedzenie rady gabinetowej rozpoczęło się o g. 14,30. Na posiedzeniu tym premier Daladier miał zapoznać kolegów z intencjami Rządu brytyjskiego. Dopiero po zakończeniu narad ustalona będzie godzina odjazdu Daladier i Bonneta do Londynu.

LONDYN. Posiedzenie rady gabinetowej, rozpoczęte o g. 10,30, zakończyło się o godzż 13,05. — Wkrótce po tym premier Chamberlain odjechał do pałacu Buckinghama gdzie przyjęty będzie przez króla i zatrzymany na śniadaniu.

Następne posiedzenie gabinetu brytyjskiego zwołane zostało na godz. 15-tą.

Rośnie fala uchodźców

DREZNO. W związku z ogłoszeniem mobilizacji w Czechosłowacji i wypadkami, jakie rozgrywały się na obszarach pogranicznych, zwiększyła się ogromnie fala uchodźców, chroniących się na terytorium Rzeszy. W ciągu soboty przekroczyło granicę czesko - niemiecką z górą 40 tysięcy osób. W tym przeszło 30 tysięcy mężczyzn. W sobotę wieczorem ogólna liczba uchodźców przekraczała już 170 tysięcy ludzi.

Wielki Zlot Młodzieży P.P.S.

w Łodzi

Okręgowy Zlot Młodzieży PPS, który odbył się wczoraj w Łodzi, miał przebieg niezwykle uroczysty i podniosły.

Już od rana na Placu Kościuszki przed gmachem, w którym mieści się OKR. PPS. zaczęły gromadzić się grupy młodzieży P. P. S., A. S., Czerwonych Harcerzy, sportowców robotniczych ze sztadarami i trasparentami. Wielkie grupy młodzieży przybyły z całego okręgu łódzkiego, ze Zgierza, Pabianic, Tomaszowa, Piotrkowa, Ozorkowa, Konstantynowa, Bełchatowa i okolic. O godz. 9,30 zaczął się tworzyć pochód liczący ponad 3.000 osób. Władze OKR. PPS. przy dźwiękach orkiestry przyjęły defiladę licznych oddziałów. Tłumy publiczności, zalegającej ulicę, oklaskiwały maszerujące oddziały młodzieży, ubranej w niebieskie koszule. W pochodzie brała również grupa młodzieży wiejskiej.

Pochód udał się ulicami: Zachodnią, Śródmiejską i Towarową na Polesie Konstantynowskie, gdzie przewodniczący Wydziału Modzieży tow. Karbowiak złożył wieniec na grobie poległych w latach 1905 — 1906. Następnie młodzież złożyła ślubowanie wierności i przywiązania do sztandaru PPS.

Dłuższe przemówienie do zebranej młodzieży wygłosił przewodn. OKR. PPS tow. Artur Szewczyk, omawiając tragiczną sytuacją młodzieży robotniczej w Polsce, oraz stosunek robotników do zatargu polsko-czeskiego.

Z kolei przemówił imieniem CKW. PPS. i Centr. Wydziału Młodzieży tow. Szczerkowski, oraz imieniem Stow. b. Więźniów Pol. tow. Danielewicz, im. Zw. Mł. Wiejskiej „Wici" ob. Bronisław Drzewiecki, przynosząc pozdrowienia od młodzieży chłopskiej i zapewnienia o coraz bardziej zacieśniającym się sojuszu robotniczochłopskim.

Na zakończenie głos zabrał sekretarz OKR. PPS. tow. Wachowicz, który omówił zatarg polski-czeski, stwierdzając, że polityka polska nie powinna mieć nic wspól nego z nacjonalistycznymi dążeniami Niemiec hitlerowskich.

Następnie tow. Wachowicz omówił kwestię wyborów do Sejmu i Senatu. Podał do wiadomości zebranym uchwały Rady Naczelnej PPS.

Po południu na boisku ŁKS odbyły się zawody sportowe oraz występy Sceny Robotniczej i chóru TURa.

Zlot wypadł imponująco.

Tragiczne żniwo

huraganu

NOWY JORK, (PAT). — Bilans ofiar onegdajszego huraganu wynosi 483 zabitych i 12 tys. osób, pozbawionych dachu nad głową. Szkody materialne sięgać mają przeszło 200 milionów dolarów.

Rada Naczelna PPS

Tekst uchwał ogłosimy w dosłownym brzmieniu po definitywnym ich sformułowaniu. Rada Naczelna *zaakceptowała bez zastrzeżeń* linię, którą nakreślił Centralny Komitet Wykonawczy naszej Partii. Linię tę możnaby streścić w trzech punktach następujących:

1) *samodzielna* polityka zagraniczna Polski, nie wiążąca nas *w żadnej formie* z faszyzmem międzynarodowym;

2) problem Śląska Zaolzańskiego — to *problem Polski i Czechosłowacji;* odrzucamy ingerencję i „Trzeciej" Rzeszy i Z. S. S. R.;

3) *sytuacja wewnętrzna* Polski wymaga *zmiany sejmowej ordynacji wyborczej;* nie sposób praktycznie uczestniczyć w wyborach, jeżeli są „zamknięte drzwi" dla kandydatur *samodzielnych* naszego ruchu, i tak samo ruchu ludowego.

W *wyborach samorządowych* P. P. S. będzie uczestniczyła. Rada Naczelna udzieliła — wobec sytuacji ogólnej — daleko idących pełnomocnictw Centralnemu Komitetowi Wykonawczemu.

15-lecie L.O.P.P.

W niedzielę, w pierwszym dniu tygodnia obrony Powietrznej i Przeciwgazowej odbyła się w Warszawie uroczysta akademia dla upamiętnienia 15-lecia istnienia L. O. P. P.

Salę tłumnie wypełnili przedstawiciele społeczeństwa zorganizowani w L. O. P. P.

Przemówienie wygłosił gen. Berbecki i wiceminister Bobkowski.

Po części oficjalnej odbyła się bogata część koncertowa.

Stan pogody

Przewidywany przebieg pogody w dniu 26 b. m.: W całym kraju pogoda słoneczna przy słabych lub umiarkowanych wiatrach południowo-wschodnich i wschodnich. Nocą gdzieniegdzie przymrozki. W ciągu dnia temperatura około 22 st.

Zerwane tory i mosty, przerwana komunikacja

między Czechosłowacją a Rzeszą

PAT. donosi z Berlina: Według wiadomości, nadchodzących z po granicza, w piątek ok. godz. 19-ej komunikacja kolejowa pomiędzy Rzeszą a Czechosłowacją została przerwana całkowicie przez Czechów, gdyż po stronie czechosłowackiej na wszystkich 10 liniach kolejowych zostały wysadzone tory i mosty. W Lundenburg Czesi zatrzymali około 30 niemieckich funkcjonariuszów kolejowych i celnych. Władze niemieckie ze swej strony, zatrzymały znajdujących się na terytorium Rzeszy czeskich kolejarzy i celników, którzy będą zwolnieni dopiero wówczas, gdy zatrzymani w Ludenburg funkcjonariusze niemieccy powrócą do Niemiec.

***

Komunikacja kolejowa terenów b. Austrii z Czechosłowacją zostala całkowicie przerwana (PAT).

***

Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Klingenthal, że oddział czeski okopał się w odległości około 800 mtr. od granicy na stoku wzgórza w pobliżu m. Gruenberg. Szosa Graslitz—Klingenthal jest zabarykadowana.

***

Czeska Agencja Telegraficzna donosi, że prowizorycznie zawieszono przyjmowanie depesz wewnętrznych jak i zagranicznych od osób prywatnych. Zawieszono również rozmowy telefoniczne międzymiastowe i międzynarodowe.

Aresztowanie Niemców w Pradze

Przewodniczący klubu parlamentarnego Partii Sudecko-Niemieckiej pos. Kundt, który w ciągu ostatnich dwuch tygodni nie opuszczał Pragi, został przez policję czeską aresztowany.

W ciągu dnia sobotniego aresztowano na całym terenie Czechosłowacji wielu obywateli Rzeszy. Aresztowano m. in. dziennikarzy niemieckich Wagnera i Riedla.

Gen. Krejczy-wodzem armii czechosłowackiej

P.rezydent Republiki Czechosłowackiej mianował gen. Krejczy, dotychczasowego szefa sztabu generalnego, naczelnym wodzem sił zbrojnych kraju.

Jednocześnie prezydent mianował gen. Haszeka generalnym inspektorem obrony przeciwlotniczej na terenie całego Państwa. (PAT)

Berlin zmienia ton

„Deutsche Diplomatische Polit. Korresp.“ pisząc w sprawie rozmów Hitlera z premierem brytyjskim ubolewa, że Czesi ogłaszając mobilizację uczynili ponowną próbę sparaliżowania biegu rzeczy, z którym się już wyraźnie pogodzili w oświadczeniu uczynionym wobec Rządu brytyjskiego i francuskiego.

Angielski premier dokonał wartościowej pracy w ciągu krótkiego tygodnia dla sprawy pokoju. Dopomógł on na podstawie rozmów berchtesgadeńskich do stworzenia założeń, *przy pomocy których grożąca a nawet wydająca się nieuniknioną walka może być uniknięta.*

Porozumienie prasowe polsko-łotewskie

W sobotę rozpoczęły się w Rydze obrady połączonych komitetów porozumienia prasowego polsko - łotewskiego.

Z referatu red. Nonacsa o prasie łotewskiej okazuje się, że w prasie ryskiej w r. ub., w trzech największych organach, opublikowano około 260 artykułów o Polsce t. j. więcej niż o jakimkolwiek innym kraju. Profesor uniwersytetu inż. Kalnins w ciekawym odczycie przedstawił rozwój gospodarczy Łotwy w ostatnich latach i stosunków handlowych pomiędzy Polską i Łotwą. Komitet łotewski podejmował gości z nadzwyczajną serdecznością, zaznajamiając ich zabytkami Rygi oraz z nadmorską okolicą.

Kobiety niemieckie garną się do handlu

Wśród praktykantów kupieckich, którzy w roku bieżącym zgłosili się do Izby Handlowej w Berlinie w celu złożenia egzaminu, około 22.000, t. j. przeszło 1/3 wszystkich praktykantów stanowiły kobiety. Szczególnie handel detaliczny znalazł wielu zwolenników wśród płci pięknej, gdyż przeszło połowa, a mianowicie 56 proc. wszystkich stających do egzaminu, przypada na kobiety i dziewczęta. Natomiast mniej interesowały się dziewczęta bankowością, gdyż tylko 6.5 proc. kobiet poddało isę w tej branży egzaminowi. Na handel hurtowy przypada 24.1 proc., a na handel w składach przemysłowych 23.5 proc. Do egzaminu w branży ubezpieczeniowej kobiety garnęły się także w mniejszym stopniu. Z wszystkich egzaminowanych przypada 15 proc. na płeć piękną. W branży komunikacyjnej liczono 11 proc. Zauważyć przy tym należy, że wyniki egzaminu we wszystkich oddziałach z wyjątkiem handlu hurtowego wypadły dla kobiet gorze, jak dla mężczyzn.

Jak ma wyglądać „prawo narodowe“

Różne prawo dla różnych grup ludności

Wobec najdonioślejszych problemów prawa, wobec wysiłków często tragicznie daremnych, za którymi jednakże kryje się ból i męka i krew ludu — znane odłamy „młodych“ prawników zajmują charakterystyczne stanowisko.

Uważają to wszystko za bez wartościową kupę fazesów. „Prawo — pisze we „Współczesnej Myśli Prawniczej“ p. Remigiusz Bierzanek — stoi na straży“, prawo „czuwa“, prawo jest ostoją ładu społecznego“ — to hasła o treści jasnej i nienagannej, ale o jakże znamiennej barwie znaczeniowej. Prawo w tym pojmowaniu jest zazwyczaj dumne, napuszone, niechętnie spoglądające na problemy szarego życia, godne, ubrane w aureolę kwietyzmu, nie kłaniające się nikomu, żądające natomiast pokłonu. Pretenduje niekiedy do majestatu religijnego...“

Rozdział administracji od sądownictwa, rzucająca się każdemu w oczy różnica, że co innego starosta wypatrujący przez okno swego biura p. premiera, który przybędzie samochodem niespodzianie na inspekcję, a co innego sędzia, którego ruszyć z miejsca nie wolno — to bagatela jak można wnioskować z wywodów „młodego“ p. Remigiusza Bierzanka.

„Zresztą podział prawa na publiczne i prywatne, *sądowe i administracyjne* jest *fikcją* o dużej może, ale niewątpliwie stale zmniejszającej się płodności“...

Szacunek dla praw nabytych... Byłem w lokalu aplikantów „nienarodowych“ aplikantów, którzy demonstracyjnie głodowali przeciwko zamknięciu listy aplikantów i adwokatów. Tam widziałem co to są prawa nabyte. Ale „młody“ p. Remigiusz Bierzanek uważa, że prawnicy mają pilniejsze sprawy do omówienia niż „jakby sobie życzyli niektórzy o organizacji sądów ,prawie o adwokaturze...“

Powszechność prawa — równość przed prawem...

„Należy stworzyć — czytamy we „Współczesnej Myśli Prawniczej“ — system prawa, któreby w znacznie większym stopniu niż to ma miejsce dotychczas odpowiadało potrzebom i właściwościom naszego specyficznego organizmu narodowego, jego strukturze i tendencjom rozwojowym“. Co się za tym kryje — czytamy zaraz obok: oto należy się przeciwstawić *„przesadnym objawom recypowania pewnych instytucji z obcego prawa“.*

Wieś polska — mówią „młodzi“ — jest przeludniona i trzeba nadmiar jej ludności skierować do miast. Wprawdzie chłopi chcą przede wszystkim ziemi na wsi, chcą reformy rolnej. To nic. Nasi „młodzi“ prawnicy „pod kątem widzenia potrzeb społeczeństwa“ zadecydowali inaczej. Wobec tego zaś, że w miastach są w znacznej ilości Żydzi, więc zamiast powszechności prawa i równości przed prawem — proponują nasi młodzi pracownicy zróżnicowanie praw, inne prawa dla Polaków, inne dla mniejszości słowiańskich, inne dla mniejszościn germańskiej, inne wreszcie dla Żydów. Tak ma wyglądać owo „prawo uarodowe“, przy czym autorzy tych koncepcyj kłócą się jeszcze między sobą, gdy jedni opierają prawo narodowa na „podstawie rasowej“, a inni na „wspólnocie psychicznej“ (Orlewicz).

Dla ukoronowania zaś wiekopomnego dzieła żądają jeszcze nasi „młodzi“ utworzenia Akademii Prawa Polskiego, jak w hitlerowskich Niemczech.

Teraz już wiemy, jakie instytucje i z jakiego prawa mają być recypowane w Polsce. Oczywiście, że „pod kątem widzenia potrzeb społeczeństwa“ będzie mogło, w razie czego, prawo działać i wstecz i gdy nie będzie ścisłego przepisu ustawy karnej, będzie można sięgnąć do przepisu „podobnego“ (analogia). Do tych rzeczy jest tylko jeden krok od „potrzeb społeczeństwa“, o których decydować będą nasi „młodzi“. I będziemy mieli „narodowe prawo“... z Norymbergi...

***

Zabrali w tej sprawie głos starzy sędziowie Najwyższego Sądu. Osiwiały w bojach o niezawisłość naszego sądownictwa i o pełen hartu duchowego typ polskiego sędziego — sędzia Fleszyński, potępił otwarcie na łamach „Głosu Sądownictwa“ „narodowe“ pomysły naszych „młodych“ i nazwał całą rzecz po imieniu, że jest to spór między totalistami a demokratami. Inny sędzia Sądu Najwyższego, prof. Rappaport, w uczonym wywiadzie na łamach Palestry chciałby z naszymi „młodymi“ dyskutować, przekonać ich argumentami, może ich nawrócić, a może tylko pogodzić się z nimi gdzieś w pośrodku drogi na zasadzie jakiejś „demokracji zespolonej“. Daremny trud. Między demokracją a totalizmem nie ma miejsca na żadną demokrację zespoloną czy kierowaną. Prędzej czy później, przechyli się ona w jedną lub drugą stronę.

Z tym wszystkim, choć to, jak na wstępie wspomniałem, jest już, na szczęście, spóźnione i nieco przebrzmiałe w społeczeństwie, ale właśnie też i dlatego — nie ma co dyskutować, z tym trzeba walczyć. Ta walka nie może spoczywać wyłącznie na strudzonych już barkach kilku szlachetnych „liberałów“ z Sądu Najwyższego. Tę walkę musi podjąć i poprowadzić młodsze pokolenie prawnicze o przekonaniach demokratycznych, właśnie, to, co wyszło z chłopów i robotników.

W odpowiedzi na „Prawo“ i „Współczesną Myśl Prawniczą“ musi powstać „Demokratyczne Prawo“ i „Demokratyczna Myśl Prawnicza“. Muszą powstać zrzeszenia ludowych prawników i demokratycznych prawników. Nasze Zrzeszenie Prawników - Socjalistów powinno zająć się i wydawnictwem prawniczego organu prasowego i skoordynowaniem wszystkich demokratycznych elementów w polskim świecie prawniczym W dwudziestą rocznicę Niepodległości nie można dopuścić do tego, aby totaliści rozstrzygali w Polsce o „duchu praw“...

MAURYCY KARNIOL.

Zarządzenia wojskowe we Francji

PAT. donosi z Paryża: Ogłoszone w sobotę we Francji ZARZĄDZENIA, POWOŁUJĄCE POD BROŃ NIEKTÓRE KATEGORIE REZERWISTÓW skomentowane zostały natychmiast w sensie uspakajającym przez francuską Agencję Urzędową. Jednocześnie komentarze prasy paryskiej stwierdzają, że jest to dalszy ciąg zarządzeń wojskowych, wydanych już od 3 dni i mających na celu wznowienie wszechstronne obrony granicy. Podkreślane jest w szczególności, że nie zachodzi tu wypadek mobilizacji.

Nastroje antypolskie we Francji

PAT donosi: W Paryżu daje się zauważyć wyraźna fala nastrojów antypolskich, co się wyraża m. in. w wypowiadaniu pracy robotnikom Polakom, albo np. w takich wypadkach, jak wypowiadanie mieszkania Polakom, odnajmującym pokoje u Francuzów.

Klęski faszystów na frontach hiszpańskich

Komunikat ministerium obrony Hiszpanii podaje, że na froncie wschodnim gwałtowna bitwa nadal trwa. Faszystom udało się przejściowo zająć kilka wysuniętych pozycyj, które jednak wojska rządowe natychmiast odzyskały, biorąc do niewoli licznych jeńców i znaczny materiał wojenny. W czasie tej walki wzięto 2 czołgi pochodzenia niemieckiego. Strącono też 5 samolotów nieprzyjacielskich, wojska rządowe straciły 3 aparaty.

Na froncie Estramadury oddziały rządowe zdobyły ostatnią redutę w Pena Brispina i wszystkie wzgórza w Pena de la Ossa.

W Andaluzji wojska rządowe zdobyły Horno de la Cal i Casa don Juan Escalona.

Kanada -- bazą zbrojeń angielskich

Bazą zbrojeń lotniczych w Anglii staje się obecnie jej dominium kanadyjskie. Pozwala to wyzyskać i stworzyć nowe fabryki zdala od niebezpieczengo terenu europejskiego. W Kanadzie bawi od początku sierpnia brytyjska misja powietrzna pod kierownictwem sir Hardmana Levera. Wydała ona obecnie w Ottawie oświadczenie, stanowiące prowizorycznо sprawozdanie z jej działalności. Głównym jej zadaniem było ekonomiczne i techniczne przygotowanie układu z przemysłem kanadyjskim, mającym na celu budowę ogromnej ilości nowych bombowców dla angielskiej floty powietrznej. Zamówienia sięgają sumy pół miliarda funtów szterlingów, a wykonanie będzie wymagało kilka lat intensywnej pracy.

Przemysł kanadyjski musi uzyskać pomoc i odpowiednie gwarancje, aby przysposobić się do wykonania tak olbrzymich zamówień. Dlatego niezbędnym jest program ustalony i przygotowany na długi czas. Istniejące już fabryki samolotów muszą znacznie zwiększyć dotychczasową zdolność produkcji i wyspecjalizować się w poszczególnych jej dziedzinach, ponadto mają powstać nowe wielkie fabryki w Montreal i Toronto.

Rząd kanadyjski jest doskonale poinformowany o pertraktacjach i pracach misji, która pozostaje z nim w nieprzerwanym kontakcie. Bezpośredniego układu jednak w rokowaniach rząd kandyjski nie bierze, wysunął jedynie zastrzeżenie przyjęte w całej pełni przez rząd angielski, że praca nad wykonaniem wielkich zamówień angielskich nie opóźni wykonania zamówień na rzecz sił zbrojnych Kanady. Rząd kanadyjski również nie bierze odpowiedzialności za zbrojenia angielskie, którymi kieruje gabinet w Londynie, układający się bezpośrednio z przemysłem kanadyjskim.

Wśród Książek

Nakładem ruchliwej firmy wydawniczej „Książnica - Atlas“ ukazało się ostatnio kilka godnych uwagi książek naukowo-popopularnych. Wymienić tu należy przede wszystkim część pierwszą szeroko zakrojonej pracy prof. Edwarda Lotha p. t. „Człowiek przeszłości“ (str. 348, cena zł. 25 w oprawie). Autor podjął w tej książce jedno z najbardziej kapitalnych zagadnień przyrodniczych, mianowicie kwestię rodowodu i drzewa genealogicznego człowieka, jako najwięcej ukształconej istoty w ewolucyjnym łańcuchu tworów żywych. Obok rozważań ogólnych, dotyczących chronologii geologicznej i archeologicznej, fauny i flory dyluwialnej i t. d. autor omawia obszernie znaleziska i odkrycia kopalnych szczątków zwierząt człowiekowatych i człowieka kopalnego i snuje wnioski syntetyczne co do form rozwoju i zmienności rodzaju ludzkiego w okresach minionych. Niezwykle ciekawe są rozdziały o bytowaniu człowieka kopalnego i przedhistorycznego, ilustrowane m. in. mnóstwem reprodukcyj rysunków i malowideł naszych jaskiniowych praprzodków.

Część ilustracyjna dzieł, którego tom pierwszy rozpatruje sprawy zmienności rodzaju ludzkiego w czasie, t. j. w dawnych epokach geologicznych, przedstawia się w ogóle wyjątkowo bogato, zawiera bowiem zgórą 450 rycin, reprodukcji i wykresów. Usprawiedliwia to w dużej mierze stosunkowo wysoką cenę książki, która — trzeba to podkreślić — drukowana jest na bardzo dobrym papierze i oprawiona pięknie.

Książki *A. Zischki* p. t. *„Bawełna“* (str. 176, cena zł. 7.60) i *W. Jüngera* p. t. *„Walka o kauczuk“* (str. 100, cena zł. 2.10) omawiają w sposób żywy i przystępny zagadnienia surowcowe, które stanowią oś polityki gospodarczej mocarstw światowych. Walka o kolonie ,to znaczy o surowce, jest istotnym podłożem starć i konfliktów państw imperialistycznych, które zdają sobie oddawna sprawę z faktu, że możliwości eksploatacji bogactw kolonialnych stwarzają bazę dobrobytu i pomyślności metropolii w ramach gospodarki kapitalistycznej. Autorowie wymienionych książek opowiadają nam dużo ciekawych rzeczy o pochodzeniu, geograficznym rozmieszczeniu, produkcji i podziale dwóch bardzo ważnych surowców, bawełny i kauczuku, wskazując przytem na podejmowane ostatnio próby uzyskania odpowiednich produktów w drodze chemicznej (syntetycznej). Zwłaszcza Zischka pełen jest w tym względzie optymizmu i głosi z triumfem, że „chemia łamie monopole“. Bardzo słusznie poddaje Zischka krytyce gospodarkę t. zw. liberalną, która w dziedzinie surowcowej polega nie na współpracy i koordynacji, lecz na rujnującym współzawodnictwie, co — prędzej czy później — w interesie całej ludzkości musi ulec gruntownej zmianie. Natomiast wywody Zischki na temat „planowej“ i „kierowanej“ gospodatki państw faszystowskich są mniej przekonywające i raczej budzą zastrzeżenia.

Książka *F. Lorenza* p. t. *Pionierzy techniki* (str. 356, cena zł 8,80) jest zbiorem ciekawych, anegdotycznie traktowanych opowiadań o życiu i pracy wynalazców i „pionierów“ technicznego postępu. Autor ,ujmując tematy od strony ludzkiej, życiowej i zwykłej, zręcznie i zajmująco wyjaśnia znaczenie dzieła wynalazców maszyn tkackich, telefonu i telegrafu, maszyny rotacyjnej, maszyny do pisania itd. Od całości, poświęconej tym sposobem sprawom cywilizacyjnego postępu ludzkości odbiega rozdział ostatni, gdzie mowa o „twórcach współczesnej wojny“ ,którzy zajmowali się „udoskonaleniem“ narzędzi śmierci i zniszczenia. Niezależnie od tej uwagi, stwierdzić można, że książka Lorenza zawiera dużo pożytecznych i umiejętnie podanych wiadomości.

Praca *Stanisława Karczewskiego* p. t. *„Helgoland“* (str. 66, zł 3.—) daje geograficzno-przyrodniczy opis Helgolandu, uzupełniony szeregiem interesujących danych o życiu mieszkańców tej małej (0,5 klm. kw.), skalistej wysepki. Helgoland jest dziś ufortyfikowanym punktem oparcia dla floty niemieckiej — i z tego też powodu informacje o tym maleńkim ,lecz strategicznie ważnym skrawku ziemi, zasługują na uwagę. Dziełko ilustrowane jest licznymi fotografiami i zaopatrzone w mapki i wykresy pomocnicze.

Bolesław Dudziński.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Nieznaczny wzrost motoryzacji

Daleko jeszcze do odrobienia zaległości

Rok bieżący zaznaczył się wzro**stem motoryzacji.** Na 1 września zarejestrowanych było 54.920 pojazdów mechanicznych ,t. j. w ciągu 8 miesięcy przybyło 10.720. W szczególności było zarejestrowanych w dniu 1 września r. b. 24.694 samochodów osobowych, 5.078 taksówek, 2.010 autobusów, 8.197 samochodów ciężarowych, 13.516 motocykli i 1.425 pojazdów specjalnych.

Na pierwszy rzut oka możnaby być zadowolonym z tych osiągnięć. Możnaby sądzić, że odrabiamy zaległości z tych lat, gdy odbywaliśmy w dość szybkim tempie „ewolucję wsteczną", gdy liczba pojazdów mechanicznych spadła z 36.737 na początku 1932 r. na 34.129 w r. 1936.

Na wzrost motoryzacji podziałały, jak wiadomo, ulgi podatkowe, podziałało odwrócenie tego fatalnego systemu, który już z góry zagwoździł przyrost motoryzacji, uważając niedorozwinięty automobilizm polski za świetnego podatnika.

Niestety jednak — i to stwierdzają w głos sfery fachowe — osiągnięta poprawa jest znikoma. Jesteśmy nadal pod względem motoryzacyjnym na jednym z ostatnich miejsc w Europie.

„Touring", organ Polskiego Touring Klubu (nr. 9 r. b.) pisze:

„Tak nikłej liczby samochodów, jak Polska, nie posiada stosunkowo żadne już państwo cywilizowane".

Wozy mechaniczne spotyka się jeszcze częściej w najbliższym sąsiedztwie Warszawy. W promieniu 50 km. samochód jest już rzadszy, zaś na olbrzymich połaciach kraju jest zgoła unikatem.

Poza tym — to samo pismo zwraca uwagę na fakt, że przy tym tempie motoryzacji, przepaść między Polską a innymi krajami cywilizowanymi **pogłębia się co raz bardziej.** W Polsce przybywa tysiąc, a w innych krajach—dziesiątki czy setki tysięcy wozów.

To jedno, a druga sprawa—to **jakość pojazdów.** Motocykl czy samochodzik — zabaweczka nie odgrywa takiej roli gospodarczej czy obronnej co solidny samochód osobowy lub ciężarówka. Tymczasem jeśli od początku r. b. przybyło 5.146 samochodów osobowych i 3.640 motocykli, to liczba ciężarówek zwiększyła się zaledwie o 1.354, autobusów o 256 (!), taksówek o 132.

Wszystkiego jest w Polsce 8197 ciężarówek i 2.010 autobusów. Ta liczba jest śmiesznie mała i właściwie jesteśmy dopiero w zaczątku rozwoju komunikacji i transportu motorowego.

***

Nie trzeba chyba obszernie rozwodzić się nad znaczeniem gospodarczym, społecznym i obronnym motoryzacji, nad wszechstronnym wpływem samochodu, który sprawia, że samochód stał się jednym z symboli postępu...

Motoryzacja wymaga, jako podstawowego warunku, zespołu planowych poczynań... Chodzi więc o planowe poczynania w dziedzinie polityki drogowej, zaopatrzenia w materiały pędne (problem ten jest co raz bardziej naglący!), w dziedzinie produkcji i regulacji importu.

Polityka drogowa i problem materiałów pędnych, są to zagadnienia osobne. Tu pragniemy omówić problem zaopatrzenia kraju w samochody.

Krajowa produkcja samochodów w znikomej zaledwie części pokrywa zapotrzebowanie. Tak więc w pierwszym pół roczu **produkcja krajowa dostarczyła zaledwie 15.84 proc. samochodów, — montaż 39.28 proc., import —44.88 proc.**

Niestety zatem robotnik krajowy znajduje mało jeszcze zatrudnienia przy wytwarzaniu, a nawet przy montowaniu samochodów.

Zresztą, powie ktoś, że dopóki produkcja własna się nie rozwinęła — trzeba polegać na imporcie, starając się jednocześnie o stopniowe przechodzenie do coraz większego zaopatrzenia w wozy krajowego montażu i produkcji.

Zgoda i na to, byleby ten import nie był chaotyczny, byleby dowiezione wozy odpowiadały warunkom krajowym.

Niestety, tak nie jest. Wspomniane pismo „Touring" stwierdza, że import wykazuje **pstrokaciznę typów i marek.** Różne kraje (Niemcy w pierwszym półroczu dały 1.346 gotowych wozów, Czechosłowacja 354, St. Zjedn. 323, Francja 219, Anglia 182, Włochy 95 i t. d.), a z każdego kraju najrozmaitsze typy i marki! Słowem, — „Touring" ma podstawę pisać o **szkodliwym chaosie importowym,** który uniemożliwia racjonalną obsługę samochodów, a często—wobec trudności otrzymania części zamiennych — importowane jednostki rychło zamieniają się w szmelc...

Trzeba wrócić z tej drogi! Przejść do planowego importu — i intensywnego popierania produkcji krajowej, której udział w zaspokojeniu kraju w samochody spadł poniżej 16 proc.!

Ruch budowlany kształtował się niepomyślnie

Paradoksy naszej sytuacji gospodarczej

Przemysł budowlany w roku bieżącym nie przedstawia się specjalnie korzystnie, mimo, że zapowiadało się właśnie specjalne ożywienie na skutek faktu, iż w końcu ubiegłego roku upływał termin ulg podatkowych w ich dotychczasowej formie dla budujących domy.

Pragniemy zastrzec się, że nie mamy zamiaru oceniać wartości dotychczasowej polityki ulg budowlanych. Nie chodzi nam o to, czy stawka na prywatną inicjatywę rozstrzygnąć może problem dachu nad głową. Niechybnie ulgi podatkowe były podnietą dla ruchu budowlanego. Niestety w roku bieżącym natrafił ruch budowlany na przeszkodę, której można było chyba przy dobrej chęci uniknąć.

„Koniunktura Gospodarcza" (zesz 2 r. b.) pisała, co następuje o sytuacji w I-ym kwartale r. b.

„W porównaniu z pierwszym kwartałem roku ubiegłego kubatura rozpoczętych budowli mieszkaniowych była niższa o 18%. Przy ocenie powyższego faktu należy wziąć pod uwagę, że w maju r. b. ogłoszono nowe przepisy o zabudowie miast i osiedli, w związku z przygotowaniem w czasie pokoju do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowe. To też w okresie bezpośrednio po ogłoszeniu tych nowych przepisów przygotowane plany budowli będą musiały ulec dość znacznym zmianom, opóźniając tym samym moment rozpoczęcia budowli.

Czy przepisów nie można było ogłosić wcześniej, by uniknąć tej zwłoki, która dla robotników była bardzo niepomyślnym zjawiskiem?

Ruch budowlany w ciągu I i II kw. r. b. przedstawiał się, jak następuje (miasta ponad 20.000 mieszkańców).

Budynków zakończonych było 1.512, gdy w pierwszym półroczu r. 1937 — 1.824. Liczba izb wykończonych wynosiła 16 tysięcy wobec 17.156 przed rokiem. Nadbudowy i dobudowy wyniosły 1863 wobec 154; było więc ich nieco więcej.

Liczba budynków rozpoczętych jest znacznie mniejsza: wynosiła 1.864 wobec 2.671 przed rokiem; liczba izb rozpoczętych wynosiła 18.238 wobec 24.533. Liczba budynków dobudowanych i nadbudowanych wyniosła 316 wobec 326.

***

Można więc uważać za pewne, że znaczną rolę w zahamowaniu ruchu budowlanego odegrały utrudnienia formalne (nowe przepisy).

Jakże się przedstawia sytuacja kapitałowa? Czy nie ma braku wolnych kapitałów? Czy inne działy ruchu inwestycyjnego nie pochłonęły wolnych kapitałów?

Przytoczymy tu zdanie „Przeglądu Gospodarczego", który na rynku kapitałowym *widzi wyraźne objawy deflacyjne.* To znaczy, że wzrastające sumy wkładów nie są wykorzystywane w życiu gospodarczym. W ten sposób sytuacja samych instytucyj finansowych znacznie się polepsza.

„Przegląd" dodaje:

„Niestety, kuracja ta przypomina wylewanie wody z wanny razem z dzieckiem: ograniczając swą ekspansję kredytową, każdy bank ogranicza również własne możliwości zbioru wkładów, jeśli nawet pominiemy sprawę niekorzystnych skutków dla gospodarstwa narodowego wszelkich procesów deflacyjnych".

Słusznie! Autor stwierdza dalej, że najbliższa przyszłość ujawni, na ile zahamowanie koniunktury było przejściowe.

„Należało raczej uważać, że pewne ożywienie ruchu budowlanego, zapowiadane na jesień, istotnie nastąpi, i wówczas powstaną znów impulsy polepszenia naszej sytuacji gospodarczej, oczywiście jeśli aparat kredytowy wzmoże swą aktywność celem możliwie szybkiego zużytkowania nowopowstającej kapitalizacji pieniężnej na inwestycje. Na rynku pieniężnym istnieją w dalszym ciągu warunki, umożliwiające te procesy w szerokim zakresie, aczkolwiek obecnie aktywność kredytowa ma tendencję malejącą".

W każdym razie sytuacja jest dość niezwykła. Narzeka się na ogół na ubóstwo kapitałowe w Polsce. A tymczasem nowopowstająca kapitalizacja nie jest wyzyskana w należytym tempie... Jest to doprawdy jeden z paradoksów naszej sytuacji gospodarczej.

Oznaki poprawy w Stanach Zjedn.

W ostatnim czasie sytuacja gospodarcza Stanów Zjednoczonych znajduje się pod znakiem lekkiej poprawy. Nie osiągnięto jeszcze stanu z przed roku, ale „recesja" zatrzymała się i w czerwcu przejawiły się objawy poprawy. Jest — to o tyle pomyślne, że zapowiadać się zdaje poważniejsze ożywienie jesienią, oczywiście, jeśli nie nastąpi jakiś wstrząs z zewnątrz.

Z drugiej znów strony sytuacja w Stanach Zjednoczonych może mieć wielki wpływ na sytuację światową.

Wskaźnik kursu akcji „Annalista" wzrósł z 37.5 w dniu 18 czerwca na 50,1, w dniu 23 sierpnia. Wskaźnik „New - York - Times" wykazał w czasie od 18 czerwca do 20 sierpnia wzrost z 78.89 na 99.46. Naogół, mimo wpływów sytuacji międzynarodowej, sytuacja przedstawia się nadal pomyślnie. Zresztą ten stan jest raczej wyrazem zaufania co do dalszego rozwoju koniunktury niż odbiciem wzrostu rentowności. Zyski 192 wielkich przedsiębiorstw w 1-ym kwartale r. b. wyniosły 107 milionów dolarów wobec 223 milionów w roku poprzednim. W drugim kwartale jest zwyżka, która jednak nie uzasadnia tego wysokiego poziomu kursów.

W stanie bezrobocia (w czerwcu, według statystyki Amerykańskiej Federacji Pracy było 11.445.000 bezrobotn. o 3.261.000 więcej niż przed rokiem) następuje pewna poprawa, która jednak nie rozciąga się na przemysł ciężki. Sytuacja przemysłów, pracujących na zaspokojenie potrzeb ludności, jest lepsza. Jest bowiem ważną rzeczą, że siła nabywcza naogół się utrzymała. Płace w minimalnym tylko stopniu (78.500 robotników w maju i 28.600 w czerwcu) uległy w najgorszych miesiącach redukcji. Zwyżki płac, uzyskane w r. ub. nie zostały utracone.

Naogół biorąc, co wykazuje zamieszczony wykres (według wydawnictw Amerykańskiej Federacji Pracy) **w ciężkim okresie r. b. spadek dochodów** (wyjąwszy dochody rolnicze) **był niższy niż spadek działalności ekonomicznej.**

Widać z tego wykresu, że linia dochodów naogół **podążała w latach poprzednich za wzrostem działalności ekonomicznej.** Tak było jeszcze w 1934, 35 i 36 i przez pierwsze 3 kwartały z ub. **Od trzeciego kwartału r. ub., mimo załamania się działalności ekonomicznej** (co wykazuje spadek linii kropkowanej ku dołowi) **dochody nie spadają w tymże stosunku,** (co wykazuje mniejszy spadek linii ciągłej) **są bardziej „sztywne".**

Gorzej przedstawia się sytuacja z dochodami rolnictwa, które zmniejszyły się wobec r. b. o jakieś 15 proc.

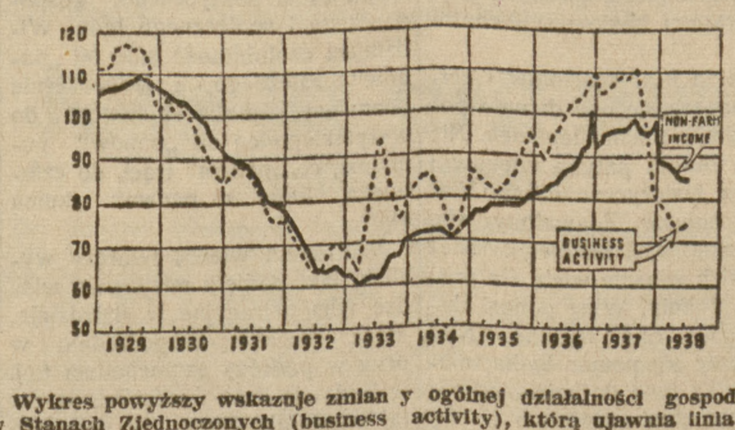
Jeśli chodzi o metalurgię, przed rokiem pracowała ona w stosunku 83 proc. swej zdolności. Nastąpił spadek do 26,1 proc., po czym wzrost do 44 proc. Są oznaki, zapowiadające poważny wzrost zamówień metalurgii. Tak więc przemysł samochodowy ma poważne zwiększyć produkcję, co zresztą wpłynie znaczne na obrót surowcami, obrabiarkami, na wzrost przewozów kolejowych oraz na wzrost zatrudnienia i zarobków. Całe armie robotników znajdą zatrudnienie.

Zapowiada się również poważne ożywienie przemysłu budowlanego. Umowy budowl. wynosiły w lipcu r. b. 17.648 wobec 15.361 w lipcu r. 1937. Zapowiada się znaczne ożywienie w przemyśle instalacyjnym. Nie wolno też zapominać o projektach rządowych wzmożenia ruchu budowlanego, które mają być w pełni zrealizowania dopiero na przyszłą wiosnę, ale już dziś są częściowo wprowadzane w życie. Są to już dziś imponujące prace.

Trzeba z naciskiem stwierdzić, że poprawa sytuacji gospodarczej Stanów wiąże się z ogłoszeniem tych wielkich projektów, a zatym **działalność Roosevelta odgrywa dużą rolę w tym ożywieniu.**

Jak się rzekło, produkcja dóbr spożycia przedstawia się lepiej od produkcji dóbr produkcyjnych. — Przemysł bawełniany pod koniec pierwszej połowy sierpnia osiągnął 127.6 (przed rokiem — 140.0). Przemysł wełniany — wykazuje w lipcu r. b. zużycie 28 milionów funtów wełny wobec 19 milionów przed rokiem.

Wykres sytuacji gospodarczej Stanów Zjednoczon.

Wykres powyższy wskazuje zmiany ogólnej działalności gospodarczej w Stanach Zjednoczonych (business activity), którą ujawnia linia przerywana. Linia ciągła wykazuje kształtowanie się dochodów nie-rolniczych (non-farm income). Jak widzimy w ostatnich czasach, mimo osłabienia działalności gospodarczej, dochody trzymały się dość wysoko. Jest to związanie z utrzymaniem poziomu płac. Ostatnio, jak widać, wskaźnik działalności gospodarczej idzie znów w górę.

Wiadomości bieżące

Z kraju

1.428.400 WRZECION BAWEŁNIANYCH.

Według danych wydziału statystycznego zarządu miejskiego łódzkiego, na terenie województwa łódzkiego znajduje się 1.428.000 wrzecion bawełnianych cienkoprzędnych, podczas gdy na terenie całego kraju było tych wrzecion ogółem 1.693.000. Wrzecion bawełnianych odpadkowych posiada województwo łódzkie 150 000, a na terenie całego kraju znajduje się 177.000. Mechanicznych krosien bawełnianych posiadają fabryki okręgu łódzkiego 40.500, zaś na terenie całej Polski znajduje się ich 46.000. Podobnie przedstawia się stosunek wrzecion czesankowych wełnianych i t. d. Fabryki włókiennicze na terenie województwa łódzkiego zatrudniają łącznie 108.939 robotników (sama Łódź — 80.000 robotników), w całej Polsce zaś znajduje się robotników włókniarzy 122.498.

OBIEG PIENIĘŻNY.

Ogólny obieg pieniężny w Polsce na dzień 31 sierpnia r. b. osiągnął 1.598.3 miln. złotych, gdy na 31 sierpnia ub. r. wynosił 1.465.7 miln. zł. Tak więc w ciągu roku obieg pieniężny wzrósł o 132.6 miln. zł.

Obieg biletów bankowych zwiększył się z 1.020.8 miln. w końcu sierpnia 1937 r. do 1.149.2 miln. zł. na 31 sierpnia r. b., a bilonu z 444.9 miln. do 449.1 miln. zł., przy tym obieg bilonu srebrnego wzrósł z 359.9 miln. do 363 miln.. a innego z 85 miln. do 86.1 miln. zł.

PRZEWOZY KOLEJOWE.

Przewozy kolejowe w I kwartale r.b. kształtowały się na ogół pomyślnie. a to dzięki ogólnemu podniesieniu się produkcji i obrotów. Poszczególne rodzaje przewozów w I kwartale r. b w porównaniu z przewozami w I kwartale 1937 r. wzrosły następująco (w nawiasach wzrost w porównaniu z I-ym kwartałem 1936 r.): ogół przewozów o 1.903.3 tys. t., czyli o 13,4% (4.097.3 tys. t. — 34.2%), przewozy handlowe zwyczajne o 1.398.6 tys. t., czyli o 11,3% (3.418,4 tys. t. — 32,9%), przewozy przesyłek pośpiesznych o 19.4 tys. t., czyli o 11,4% (46.9 tys. t. — 32,7%) i przewozy gospodarcze o 468.9 tys. t., czyli o 32.7 (551.6 tys. t. — 40.9%).

Pod względem kierunku przewozów I kwartał r. b. wykazuje wzrost we wszystkich rodzajach komunikacji, z wyjątkiem nadania do Gdańska. które spadło o 98.9 tys. ton, czyli 8.9%.

SPADEK OBROTÓW Z SOWIETAMI.

Okres styczeń—lipiec 1938 r. wykazał znaczny spadek obrotów handlowych pomiędzy Polską i Sowietami. W okresie tym przywóz z Sowietów do Polski wyniósł 6.298 tys. zł., a wywóz z Polski do Sowietów — 446 tys. zł., podczas gdy w takimże okresie 1937 r. odnośne pozycje wykazały 7.132 tys. zł. 2.812 tys. zł.

Z zagranicy

SPADEK WALUTY WŁOSKIEJ.

Podczas, gdy kurs oficjalny lira na szwajcarskich giełdach utrzymuje się od dłuższego czasu na poziomie około 23 fr. za 100 lirów. to kurs banknotów włoskich, które jeszcze miesiąc temu notowane były ok. 19 fr., spadł obecnie do 12.50—13 fr.

W związku z tym na pograniczu szwajcarskim została ostatnio zaostrzona kontrola podróżnych. Ponadto zabroniono obywatelom włoskim wyjeżdżać do kasyna w Campioni, stanowiącym enklawę włoską nad jeziorem Lugano.

WZMOCNIENIE KONTROLI CEN W NIEMCZECH.

W Niemczech ogłoszono ostatnio okólnik, który nakłada na organy policyjne obowiązek zwiększenia nadzoru nad cenami. W poszczególnych miejscowościach ma być w tym celu zwolniona ze zwykłych obowiązków wystarczająca ilość urzędników policyjnych, ażeby zaostrzyć kontrolę. Została postanowiona organizacja specjalnych oddziałów zmotoryzowanych, które wspólnie z żandarmerią zmotoryzowaną będą przeprowadzały kontrolę cen na terenie całej Rzeszy.

WZROST SPOŻYCIA KAUCZUKU W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Konsumcja kauczuku w Stanach Zjednoczonych A. P. w sierpniu r. b. osiągnęła 38.170 ton. czyli była o 5.961 ton wyższa niż w lipcu r. b. Natomiast w stosunku do sierpnia 1937 r. spożycie spadło o 3.336 ton.

W ciągu sierpnia r. b. zapasy kauczuku Stanów Zjednoczonych zmniejszyły się o dalsze 7.451 ton i wynosiły 277.463 tony. W lipcu spadek zapasów wynosił 9.652 tony.

ROZMOWY HANDLOWE ANGIELSKO-RUMUŃSKIE.

Angielsko - rumuńskie pertraktacje handlowe, które obecnie prowadzi przedstawiciel Anglii lord Lloyd w Bukareszcie w sprawie zwiększenia obrotu angielsko-rumuńskiego, stanowią dopiero początek jego rozmów, jakie rozpoczął w państwach południowo-wschodniej Europy. W dalszym etapie swej podróży w sprawach handlowych udaje się bezpośrednio po ukończeniu rozmów bukaresztceńskich do Belgradu, aby wśród tamtejszych sfer gospodarczych rozwinąć plan polityki gospodarczej Anglii w państwach bałkańskich.

Z wydawnictw ekonomicznych

„Nafta" R. XII Nr. 8 zamieszcza na wstępie wspomnienie, poświęcone zmarłemu w dniu 17 sierpnia r. b. *ś. p. Tadeuszowi Chłapowskiemu,* Prezesowi Krajowego Towarzystwa Naftowego. który położył wielkie zasługi dla rozwoju przedsiębiorstwa „Galicja" i całego przemysłu naftowego. Śmierć ś. p. Tadeusza Chłapowskiego spowodowała w całym przemyśle naftowym szczery, powszechny żal. W stosunku do robotników zmarły działacz przemysłowy postępował w sposób jaknajpoprawniejszy i najżyczliwszy. Na pogrzebie Zmarłego wyrazicielem żalu Świata Pracy Zagłębia Naftowego z powodu śmierci T. Chłapowskiego, był tow. Fr. Hauch.

W tymże numerze znajdujemy ciekawy artykuł p. inż Jerzego Strzeteleskiego, który zainteresować musi wszystkich, troszczących się o przyszłość naszego przemysłu naftowego, choćby nawet nie podzielał wywodów autora. Autor krytykuje dotychczasową akcję pionierską - badawczą („Pioniera"), pisząc, że przeznacza się miliony złotych na poszukiwania na terenach, gdzie jest zaledwie 5% prawdopodobieństwa pozytywnych wyników. Jest zwolennikiem ześrodkowania akcji na terenie rejonu krośnieńsko - jasielskiego.

Dalsza treść numeru: 25-lecie pracy dyr. J. Fr. Buchwalda, sytuacja rynkowa zagranicą, sytuacja naftowa świata (c. d.), potrzeby europejskich rynków naftowych, dział prawny.

„Przemysł naftowy" R. XIII, zesz. 17: dr. Tadeusz Mikucki zamieszcza artykuł z dziejów przemysłu naftowego w Polsce do połowy XIX w. Dalej — pomieszczony jest referat inż. A. Niemarskiego na temat poszukiwania i wierceń w zachodnim zagłębiu naftowym, jako części C. O. P., dwa artykuły techniczne i działy: gospodarczy, prawny, wiadomości bieżące, przegląd zagraniczny.

Sytuacja rynku naftowego przez pierwsze 7 m. rb. jest przedstawiona jak następuje:

„Konsumcja naftowa wzrosła w okresie 7-miesięcznym — i to tak, że poziom analogicznego okresu roku 1930, tj. okresu najlepszej koniunktury przedkryzysowej przekroczyła globalnie o przeszło 4 proc. Widzimy zarazem, że poważny rozrost konsumcji krajowej nastąpił już także w roku ubiegłym, w którym przekroczony został rok 1931, szczególnie zaś wydatne postępy osiągnięte zostały w roku bieżącym".

„Polska Gospodarcza" — zesz. 37 rb.: P. R. Kaczmarkiewicz w artykule p. t. „Koordynacja transportu" omawia sposoby zapewnienia krajowi równomiernego zaopatrzenia w środki przewozowe. Przedstawia się różne metody zaopatrzenia uboższych szlaków w środki komunikacji. W istocie — problem planowej organizacji transportu musi być gruntownie opracowany. Prócz tego — bogaty dział informacyjny oraz kroniki krajowej i zagranicznej.

„Polska Gospodarcza", zesz. 38 r. b. P. W. Skrzywan wskazuje na to, że, mimo zniżki cen surowców, eksport inwestycyj krajów surowcowych nie skurczył się poważnie, a zatym kraje te (przeprowadzające prace uprzemysłowienia) nie odgrywają już dziś, jak w czasie wielkiego kryzysu, roli w obciążeniu zwyżkowych tendencyj koniunkturalnych. Dalsza treść numeru: Problemy handlu lnem, Rozwiązanie izb ustawodawczych (m. in. nie pasująca w piśmie gospodarczym odezwa Ozonu), Kronika Gospodarcza (m. in. ciekawa notatka o ruchu naturalnym ludności), Przegląd zagraniczny (artykuł o zmianie metod finansowania inwestycyj w Niemczech).

„Rolnictwo", zesz. 96 (Rok X, tom I. zesz. 2) przynosi m. in. artykuł Wł. Grabskiego o rolnictwie w ZSSR w r. 1937.

Konkluzja tego ciekawego artykułu p. E. Mejera brzmi:

„Urodzaj w ZSSR (urodzaj przyrodniczy, a więc plon z powierzchni zasianej) w roku 1937 był pomyślny. Powołując się zaś na przytoczone w toku pracy objawy dezorganizacji, nadużyć i marnotrawstwa w rolnictwie sowieckim, stwierdzić również musimy, że zdaniem naszym, elementy te przyczynią się w dużym stopniu do przekreślenia pozytywnych korzyści, jakie dla gospodarki ZSSR miałaby realizacja zeszłorocznych zbiorów w pożądanej i możliwej zresztą w innych warunkach do osiągnięcia wysokości i jakości".

Artykuł o planach parcelacyjnych kończy się uwagą, że zapas ziemi, przeznaczony na reformę rolną, jest nieznaczny. Przypominamy jednak, że według znanych obliczeń Inst. Gospodarstwa Społecznego, dałoby się przy dobrej chęci zaspokoić znaczny odsetek zapotrzebowania na ziemię (zapotrzebowanie 22 proc. niesamodzielnych gospodarstw przy obecnych normach, 60%—przy obniżeniu górnej normy posiadania ziemi 50 ha). Recenzja tej pracy Instytutu („Struktura społeczna wsi polskiej")—w tymże numerze „Rolnictwa".

Kolejny, 97 zeszyt (Rok X, t. I, zesz. 2) „Rolnictwa" przynosi omawiany poprzednio referat prof. Staniewicza, artykuły o hodowli owiec Niemczech i o handlu zbożem w w pow. kutnowskim. Ponad to — bibliografia.

Skrzydła świata

Rozwój linii lotniczych na świecie

Rozwój linii lotniczych na całym świecie przyczynił się do wzmożenia ruchu nie tylko pasażerskiego, ale i towarowego. Oprócz ludzi szereg towarów przeznaczonych do pośpiesznej przesyłki ekspediuje się samolotami..

Są to nie tylko towary martwe; w Ameryce np przewozi się drogą lotniczą zwierzęta, przeznaczone dla ogrodów zoologicznych lub dla laboratoriów uniwersyteckich, w celach doświadczalnych. Ekspedycje polarne, powracające z podbiegunowych krain, przywożą niejednokrotnie wielkie psy eskimoskie, pingwiny i foki, które w klimacie kontynentalnym są stopniowo aklimatyzowane. Między stacjami doświadczalnymi w Brazylii a New Yorkiem, Filadelfią i Waszyngtonem nieustannie kursują samoloty, przewożące klatki z papugami, małpami i wężami. Zwłaszcza wiele gatunków żmij jadowitych sprowadza się z farm, jak np. z Insituto Butantan w Sao Paolo do klinik uniwersyteckich w Stanach Zjednoczonych.

W Europie, jeżeli chodzi o towar żywy, główną część jego stanowią również okazy zoologiczne, przede wszystkim małpy, które się sprowadza samolotami linij francuskich (Air-France) i angielskich (Imperial Airways) z Afryki i Azji, a nawet z Australii. Prócz zwierząt egzotycznych przewozi się także myszki, świnki morskie i króliki, którym zaszczepiono surowice, a badanie ich przeprowadza się w zmiennych warunkach klimatycznych.

Na naszych liniach lotniczych przewozi się przeważnie towary martwe. Główną część transportów towarowych w Polsce stanowią produkty żywnościowe, poczta i gazety. Wśród produktów żywnościowych przeważają wyroby piekarskie i cukiernicze, które codziennie lub dwa razy dziennie przesyłane są ze Lwowa i Krakowa do Warszawy, albo też rozchodzą się ze stolicy do miast prowincjonalnych, gdzie istnieją porty lotnicze. Przesyłka pieczywa lwowskiego do Warszawy, albo transport czekolady warszawskiej czy krakowskiej na prowincję posiada duże znaczenie: pieczywo zostaje dostarczone do sklepów i cukierni w przeciągu niecałych trzech godzin, zupełnie świeże, nie tracąc swego smaku.

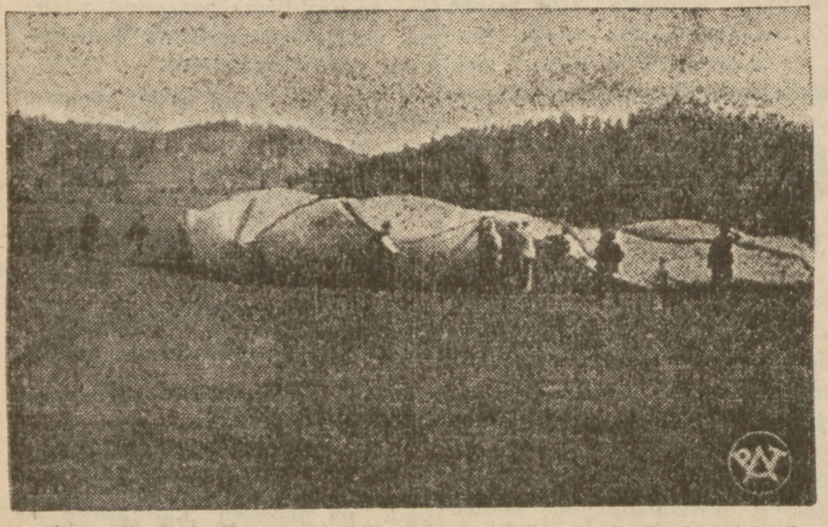
W razie kataklizmów, jak trzęsienie ziemi lub powódź, kiedy wszelkie inne środki komunikacyjne zostają zniszczone, przewóz poczty, środków żywnościowych i opatrunkowych może być dokonywany jedynie przy pomocy samolotu. Pamiętamy jak to było podczas strasznej powodzi w Małopolsce w 1934 roku.

O ile przewóz towarów na liniach lotniczych wewnętrznych jest stosunkowo niewielki, o tyle na szlakach międzynarodowych polskich jest bardzo ożywiony i wykazuje w 1936 r. 837 tysięcy tono-km., 621 ton przewiezionych towarów, bagaży i gazet, oraz 45 ton poczty.

Jakie towary transportuje się samolotami w obrocie zagranicznym? Bardzo różne. Jeżeli chodzi o artykuły spożywcze, to drogą powietrzną przewozi się winogrona i truskawki z Bułgarii, pewne gatunki homarów z Norwegii oraz niektóre wyroby konserwowe (np. pasztet) z Paryża. W pewnych wypadkach transport odbywa się z przeładowaniem, gdyż towary z Norwegii idą do Berlina, a tam przenosi się je do samolotów, obsługujących linię Berlin—Warszawa, należących albo do niemieckiej „Lufthansy", albo do polskich linji lotniczych „Lot". Tą samą drogą przychodzą do nas z Norwegii futra. Z artykułów technicznych samolotami przewozi się części samochodowe (sztuki do 500 kg. wagi) z Francji i radiosprzęt z wielkich zakładów w Holandii, przy czym i ten transport odbywa się z przeładowaniem w Paryżu lub w Berlinie. Z Lipska przybywają książki i przyrządy naukowe, Paryż i Lyon dostarczają artykułów mody damskiej, plecionek do kapeluszy, żurnali mód, sztucznej biżuterii, pewnych gatunków manufaktury, jak np. jedwabiu. Z Konstantynopola i Kairu przez Sofię przychodzą niektóre wyroby tytoniowe, z Holandii cebulki kwiatowe.

Artykułem stale przesyłanym za pomocą samolotów są wszelkie filmy zarówno zagraniczne jak i nasze krajowe, oraz zdjęcia prasowo-filmowe agencyj zagranicznych. Polska wysyła zagranicę nasiona, próbki konserw i rekawiczki.

BALON „L.O.P.P." ZWYCIĘZCĄ W ZAWODACH O PUCHAR GORDON-BENNETTA

Jak już donosiliśmy, balon „L. O. P. P.", pilotowany przez kpt. Janusza i inż. Janika, który wylądował na terenie Bułgarii, uzyskał odległość 1.640 klm., zdobywając pierwsze zaszczytne miejsce w zawodach balonów wolnych o puchar Gordon - Bennetta. Zdjęcie przedstawia balon „L. O. P. P." po wylądowaniu w Bułgarii, oglądany z zainteresowaniem przez okoliczną ludność.

Lotnictwo

FRANCJI

Na polu awiacji odbywa się od dłuższego czasu wyścig szybkości, dystansu i nośności aparatów. Dużo wysiłków i jeszcze więcej pieniędzy poświęca na ten cel W. Brytania; z mniejszym rozgłosem pracuje Francja nad udoskonaleniem swego lotnictwa. Ostatni rekord, który kilka tygodni temu w locie długodystansowym z dużym obciążeniem i na dużej wysokości osiągnął pilot francuski, kom. Rossi, świadczy o wysokim stopniu doskonałości nowych aparatów francuskich.

Lot kom. Rossi polegał na przebyciu 5000 km. z obciążeniem 1000 kg. bez lądowania.. Lot odbył się na trasie Istres-Cazaux (500 km.) z pięciokrotnym powtórzeniem przelotu tam i z powrotem dla osiągnięcia wymaganych 5000 km. Aparat Amiot 370 (model pocztowy), pochodny bombardowca Amiot 340, jest monoplanem o rozpiętości skrzydeł 24 mtr. i długości 14 mtr., metalowy w całości. Dwa motory Hispano seryjne, 940 CV, rozwijały szybkość maximum 422 km/g. Szybkość średnia podczas przelotów wynosiła 400 km/g.

Przy obciążeniu wagi 1000 kg. aparat kom. Rossi dokonał przelotu, pokonywując dystans 5000 km w ciągu 12 godzin 27 minut, czyli z przeciętną szybkością 400 km. Osobliwością lotu było to, iż odbywał się on w całości na wysokości 5000 mtr., tak, iż w ciągu całego przelotu pilot i mechanik posługiwali się maskami z aparatami tlenowymi. Zapas tlenu zabrany na pokład wystarczył na cały czas przelotu. Dwunastogodzinny lot na wysokości 5000 mtr. z użyciem nieprzerwanym masek tlenowych jest rekordem. Doskonałe funkcjonowanie aparatów tlenowych i masek przy nieprzerwanym ich użyciu w ciągu 12 godzin ma, jak podkreślają fachowcy, duże znaczenie, gdyż w okresie wojny przeloty na dalsze dystanse będą musiały się odbywać ze względu na bezpieczeństwo na takich wysokościach, które wymagają stosowania masek tlenowych dla załogi.

Aparat Amiot 370 jest pochodnym aparatem wojskowym Amiot 340, który może unieść 1000 kg. bomb na dystansie 2500 km. z szybkością 500 km/g i wrócić bez odnawiania zapasu benzyny do swej bazy wyjściowej.

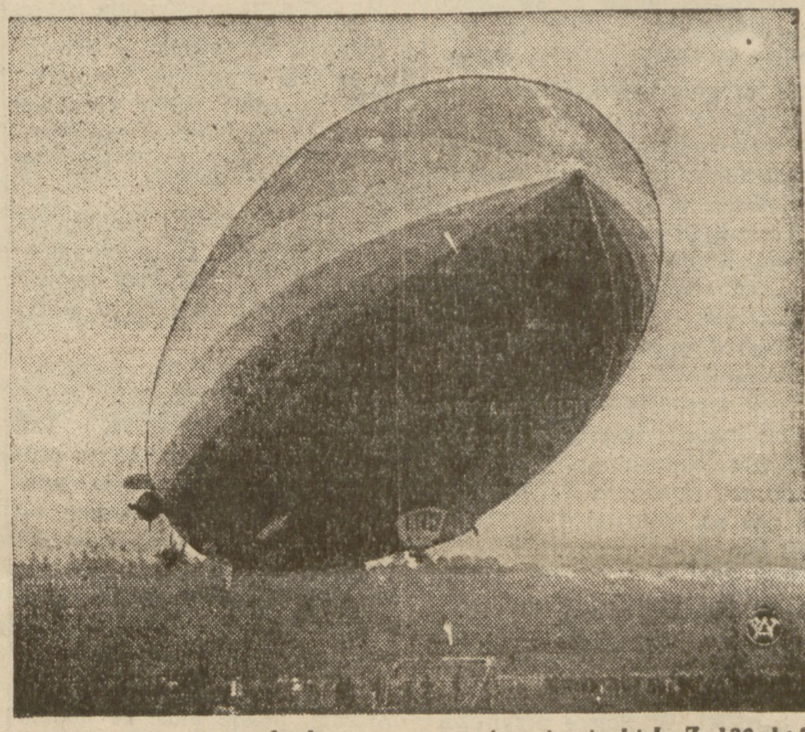
Obecnie aparat pocztowy Amiot 370 będzie zaopatrzony w nowe motory Hispano a 1200 CV, które pozwolą osiągnąć szybkość 540 km/g.

Włączając obecny rekord kom. Rossi, wykazuje się Francja posiadaniem 8 międzynarodowych rekordów lotniczych, wówczas gdy Italia ma ich 6, ZSSR — 6, Niemcy — 4, Japonia — 2, Anglia — 1.

Zwycięski pilot, kom. Rossi, jest jednym z najmłodszych francuskich pilotów wojskowych, który zdążył od 1929 r. osiągnąć 6 lotów rekordowych, z których przedostatni w 1937 r. był wyściegiem szybkości na dystansie 2000 km.

Francuska awiacja cywilna nie ustępuje żadnej innej pod względem doskonałości. Na liniach zamorskich Air-France, Paryż-Natal, Paryż-Buenos Aires, Paryż-Londyn komunikacja nie pozostawia nic do życzenia pod względem wygody, komfortu, bezpieczeństwa. Nowe zaś typy samolotów Amiot, wprowadzone na mającej być niedługo uruchomionej trasie Paryż-Afryka Północna, zapewnią większą niż dotąd szybkość przelotu.

NOWY STEROWIEC NIEMIECKI

Na zdjęciu — nowozbudowany sterowiec niemiecki L. Z. 130, który po raz pierwszy po opuszczeniu wielkich warsztatów Zeppelinowskich odbywa próbny lot. Sterowiec otrzymał nazwę „Hr. Zeppelin" i zastąpi sterowiec „Hindenburg", który uległ katastrofie pod Nowym Yorkiem.

Grał tylko jedną rolę

Starzy londyńczycy opłakują aktora Waltera Uridge, który zmarł, przeżywszy 75 lat. Uridge był niezwykle popularny w stolicy angielskiej z powodu swoich legendarnych ekstrawagancyj. Od 25 lat był czołowym aktorem teatru „Daily Theater", gdzie kreował jedną jedyną rolę: Mugga w operetce „Piękna Dziewczyna z Nowego Yorku". Pomimo pociągających propozycyj, pozostał już do końca życia wierny tej jednej roli, która dała mu sławę i majątek.

Sędzia angielski w kłopocie

W angielskim miasteczku Strazford toczył się przed sądem proces o pierścionek z brylantem. Wezwany rzeczoznawca dał ocenę nast.: pierścionek ten wart jest 50 złotych dla lombardu, 120 złotych dla fabrykanta, 200 złotych dla jubilera i 600 złotych dla kupującego na raty!

Podole - kraj jaskrawych przeciwieństw

To Podole, które „zwiedziłem"*) na zaproszenie Towarzystwa Rozwoju Ziem Wschodnich i Komitetu Obchodu Winobrania w Zaleszczykach, zwane jest „ciepłym" (obejmuje południowo-wschodnie powiaty województwa Tarnopolskiego) w odróżnieniu od Podola „zimnego", składającego się z reszty województwa, którego stolica jest najmroźniejszą miejscowością w Polsce. Już ten podział jednego województwa na połacie o tak różnej ciepłocie jest bardzo znamienny. I rzeczywiście, Podole to kraj jaskrawych przeciwieństw...

***

Tak jest i z rzeźbą krajobrazu. Właściwością Podola są wąwozy rzeczne — jary, z których najbardziej malownicze są jary Dniestru i jego lewostronnych dopływów Strypy, Seretu i Zbrucza. Jary to głębokie, stoki mają urwiste, strome i skaliste, przeważnie pokryte lasem. Tutaj spotkałem górali z naszych Tatr, co głodem ziemi zmuszeni do opuszczenia swoich gór rodzimych — długo szukali w Polsce nie tylko kawałka ziemi, ale i krajobrazu, który by jaknajżywiej przypominał utraconą ojcowiznę, i właśnie tutaj znaleźli wreszcie kojące zaspokojenie miłości do swoich rodzimych gór. Tak wiele jest tutaj chwilami podobieństwa do krajobrazu gór. A jednocześnie poza krawędzią każdego jaru ciągnie się szeroki i bez kresu płaskowyż, dawny, historyczny step, dzisiaj uprawny, pocięty na tysiące drobnych poletek chłopskich i kilkadziesiąt olbrzymich włości.

Kraj to bogaty. Historyczny kraj zwany niegdyś „mlekiem i miodem płynący". Kraj czarnoziemu nierzadko i na 3 metry głęboko sięgającego, rodzącego łatwo i obficie pszenicę, obsypanego łanami słoneczników, źródłem drogocennego oleju i gęstymi zagonami kukurydzy. W warunkach czarnomorskiego klimatu wspaniale dojrzewają owoce (w jednym pow. Zaleszczyckim roczna ich produkcja sięga 2 i pół milionów kilogramów), a przede wszystkim wino znajduje tutaj podatny grunt na zboczach każdego jaru od wschodu i południa, to też uprawa wina, przynosząca 10 razy więcej od uprawy pszenicy — szybko rozszerza się Wzrasta również uprawa tytoniu. Dochodową jest także hodowla bydła (czerwona rasa krów). A jednocześnie bije w oczy nędza ludu, który odżywia się przedewszystkiem kukurydzą, buduje lepianki z gliny, często z domieszką nawozu, używa do uprawy ziemi krów, lub wychudłych, maleńkich koni, nie ma możności wykorzystania należytego ziemi i przyrodzonego klimatu. Naprzykład najzyskowniejsza hodowla wina jest bardzo kosztowną. Do założenia 1 ha wina trzeba 1250 robotników, a do pielęgnacji 300 robotników rocznie. A na gospodarkę zbiorową władze nie każdemu zezwalają. Twarze ludu, słońcem spalone, wychudłe są i smutne. Cisza tutaj panuje. Tylko wieczorami i nocami po przez Podole płynie tęskna pieśń, głosząca między wierszami biedę wsi i chutorów.

Podole to kraj kościołów i cerkwi. Wznoszą się one dumnie ponad niskimi dachami lepianek. Nic które są okryte patyną wieków i pamiętają historyczne czasy. Niektóre są nowsze. Zdawałoby się, że to kraj miłości bliźniego. Niestety z nich właśnie wiele zła promieniuje dokoła. Winę ponosi duchowieństwo obu wyznań. Niechaj zdarzy się pomór bydła, niechaj rolnika inne dotknie nieszczęście, zaraz duchowieństwo z obu stron rzuca nawzajem oskarżenia, wskazuje palcem „winowajców", judzi. W Czerwonogrodzie, w klasztorze, padło kilka krów. Już głucha wieść niesie po całym Zaleszczyckim powiecie, że to ręka ukraińców. Zdarza się i odwrotnie. Nie sprzyja to spokojnemu współżyciu ludu ze sobą. Rośnie nienawiść. Nie jedna to przyczyna, ale za to bardzo pospolita.

Słynie tutaj gościnność serdeczna, wylewna staro - polska dworów. Dworów, zwanych „ostoją Polski na rubieżach", dworów zawierających cenne i bogate zbiory, biblioteki, galerie obrazów, dworów, które są ośrodkami tradycyjnej kultury na swoją modłę tę kulturę szczepiących, podtrzymujących barwną, oryginalną, cenną sztukę ludową, otaczających ją opieką i pomocą, a jednocześnie darzących niechęcią każdą władę i każde starania z zewnątrz, zmierzające do podniesienia życia politycznego, gospodarczego i społecznego ludu. Widziałem czołobitność ludu od „panów" zależnego, a jednocześnie poznałem głęboką nieufność do wszystkiego co od „panów" pochodzi, co „panem" trąci, do człowieka, który z „panem" „kuma się".

Widziałem wielki, twórczy wysiłek, jaki podjęły miejscowe władze administracyjne w dziedzinie, która rzuca się bezpośrednio w oczy w podróży samochodem t. j. w budowie dróg i mostów. Są tutaj wspaniałe szosy. W ostatnich czasach zbudowano kilka nowych mostów. Między innymi koło Uścieczka, jeden z najpiękniejszych, jakie znam, drugi w Zaleszczykach. Nie pokazano mi jednak, okazalszego budynku szkolnego. (Sam znalazłem później w Zaleszczykach jeden taki naprawdę imponujący budynek 3 piętrowy).

Widziałem również na kresach jak działa okólnik premiera w przedmiocie bielenia. Oto historyczne bramy w Okopach św. Trójcy, pozostałe z resztek obozu warownego założonego jeszcze przez Jana Sobieskiego, również zostały... pobielone przez jakiegoś zbyt gorliwego urzędnika. Pokazywano mi również historyczne resztki zamku Wołodyjowskiego w Nowosiółce Kościukowej. Z czterech wież zamku jedną zburzyli jeszcze Turcy, dwie następne padły ofiarą pewnego inżyniera drogowego... Polski Niepodległej, który... potłukł je na szaber dla pobliskiej szosy.

Podole wreszcie to naprawdę bezcenna skarbnica zdrowia. To kraj obfitujący w egzotyczne gatunki flory i fauny, z klimatu przypominający Egipt, odznaczający się wczesną wiosną, upalnym latem (ciepłota do 60°C), długą, pogodną i ciepłą jesienią, a najważniejsze, brakiem znaczniejszych wahań między ciepłotą dnia i nocy. Stąd liczne są wskazania lecznicze Podola. Niestety, chociaż mamy tutaj 24 miejscowości letniskowe — niema tutaj uzdrowiska, nie ma ani rentgena, ani laboratorium, ani kuchni dietetycznej, ani sanatorium. Niema przynajmniej w perle ciepłego Podola w Zaleszczykach, które skądinąd szybko i znacznie podnoszą się, jako letnisko, dzięki pracy p. Józefa Krzyżanowskiego, od kilkunastu lat starosty tego powiatu.

Ale najważniejsze z przeciwieństw rodzi odwieczna walka o ten szmat ziemi, przez którą przechodziły legiony rzymskie, nawały tureckie, ordy tatarskie, pozostawiając po sobie dotąd istniejące historyczne znaki i typy ludu po całym Podolu. A po tym przyszła wielka wojna europejska i rok 1920. I wreszcie już cicha, trwająca bez przerwy „pokojowa" walka o każdą piędź ziemi, trwająca pomimo, iż z zewnątrz nic walki nie znamionuje, że powierzchownie życie płynie tu spokojnie i beztrosko. Ale to zasługuje na oddzielny opis.

Podole to kraj jaskrawych przeciwieństw. Większość ich naturalna nie jest.

Toteż dobrze, że ten kraj do niedawna, jak „dzikie pola" swego czasu od świata odcięty, zwolna staje się znany i bliższy społeczeństwu.

Korzystajmy z wycieczek na tegoroczne Winobranie, urządzajmy sami wycieczki na Podole. Możeby nawet nasze organizacje pomyślały o stałym urządzaniu tutaj swoich obozów.

Jedźmy na Podole nie tylko po zdrowie, ale przedewszystkiem, aby dobrze poznać ten ciekawy kraj i zmniejszyć liczbę istniejących tutaj jaskrawych przeciwieństw.

Stanisław Niemyski.

*) Piszę cudzysłów, bowiem wycieczka moja trwała, niestety, tylko 3 dni i ograniczyła się do przejazdu przez tę część Podola samochodem oraz do zetknięcia się z przedstawicielami władz i ludności ściśle według zgóry ułożonego przez gospodarzy programu.

Kronika krakowska

Uczestnicy strajku rolnego przed sądem

Przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie toczyły się dwie rozprawy karne o strajk rolny.

Sąd pierwszej instancji skazał Wojciecha Sukłę na 1 rok więzienia i 3 miesiące, Józefa Górkę na 1 rok, Jana Klatkę na 9 miesięcy o to, że podczas strajku rolnego nie dopuszczali ludności z żywnością do miast. Trzej bracia: Leon, Czesław i Wincenty Wcisło zostali skazani na 9 miesięcy więzienia za rozstawianie straży w Szczytnikach i okolicznych wsiach.

Sąd Apelacyjny wyrok pierwszej instancji zatwierdził.

Również przed Sądem Apelacyjnym odpowiadał znany działacz ludowy, prezes Stronnictwa Ludowego na pow. Bochnia, Franciszek Książek.

Książek odpowiadał za to, że w dniu 21 stycznia br. na rozprawie przeciw Władysławowi Ryncerzowi zeznał, że nie wydał regulaminu strajkowego. Natomiast w śledztwie, prowadzonym przeciw b. posłowi Gruszce, zeznał, że wydał. Książek tłumaczył się, że na żądanie starosty wydał pisemną prośbę, by podczas akcji strajkowej nie dopuszczano się gwałtów.

Rozprawę odroczono w obydwu sprawach. Bronił adw. dr. Grodzicki.

Kina

ADRIA: „Ludzie z zaułka" i „Śmiertelni wrogowie".

ATLANTIC: „Pensjonarka" i „Wzgardzona".

LOPP: „Panowie z towarzystwa" „Jej obrońcy".

PROMIEŃ: „Znachor".

STELLA: „Robert i Bertrand".

MUZEUM: „Kościuszko pod Racławicami".

ŚWIT: „Olimpiada".

WANDA: „Profesor Wilczur".

UCIECHA: „Przygody Robin Hooda".

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: „Zagubiony horyzont".

Radio krakowskie

PONIEDZIAŁEK, 26 września

8.10 Muzyka lekka (płyty). 11.30 Feliks Mendelssohn: Fragmenty z muzyki do „Snu nocy letniej" (płyty z Warszawy). 14.00 Muzyka obiadowa (płyty). 15.10 Lokalne wiadomości gospodarcze. 15.30 „Czy wiecie, że..." w oprac. dr. Jana Reguły. 17.00 „To i owo" 17.10 Gra Trio Rozgłośni Katowickiej (z Katowic). 17.50 Program na dzień następny. 17.55 Wiadomości bieżące. 21.00 Juliusz Kędziora: „Pani Kaletowa" (fragment z niewydanego III-go tomu „Marcyny") — czyta autor. 22.00 Lokalne wiadomości sportowe. 22.05 Muzyka taneczna (płyta za płytą).

WTOREK, 27 września

8.10 Muzyka lekka — płyta za płytą. 11.15 Koncert symfoniczny (płyty). 14.00 Muzyka obiadowa (płyty). 15.10 Lokalne wiadomości gospodarcze. 17.02 Odczyt sportowy: „Bilans rekordów", wygłosi Zdz. Czaczko. 17.10 Koncert kameralny (płyty). 17.50 Program. 17.55 Wiadomości bieżące. 21.00 Pog. aktualna. 21.55 Lokalne wiadomości sportowe. 22.00 „Pod konstelacją... wagi" — audycja słowno - muzyczna w opracowaniu red. Zbigniewa Grotowskiego.

POZNAŃ

Wystąpienie Związku Dziennikarzy i Związku Wydawców

Władze Związku Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej i Polskiego Związku Wydawców dzienników i czasopism wysłały do p. marszałka Śmigłego Rydza p. premiera gen. Sławoja-Składkowskiego i p. ministra spraw zagranicznych J. Becka depesze treści następującej:

„W pamiętnym dla Polski i świata roku 1919, gdy naród polski ciężko zmagał się z nawałą bolszewicką, wojska czeskie podstępnie zajęły Śląsk Zaolzański.

Naród polski nigdy nie uznał tego faktu, czemu dawała wyraz prasa polska zarówno w r. 1919, jak i przez blisko dwa dziesiątki lat.

Dziś, kiedy w obliczu wielkich przemian w Europie, Polska w poczuciu słuszności swej sprawy, występuje o naprawienie tej dziejowej krzywdy, Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism i Związek Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentujące pracę polską wszystkich kierunków politycznych, stwierdzają jednolite w tej sprawie stanowisko całej polskiej opinii publicznej, zjednoczonej z armią i jej Naczelnym Wodzem.

Za Związek Dziennikarzy R. P. Wydział Wykonawczy Sekretarz generalny Medard Kozłowski.

Za Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism Feliks Mrozowski, prezes Zarządu Głównego, Stefan Krzywoszewski, dyrektor Związku, Stanisław Kauzik.

Rejestr Dziennikarzy

W dniu 15 października mija ostateczny termin zgłoszeń do rejestru.

Dziennikarska Komisja Kwalifikacyjna, działająca na podstawie Układu Zbiorowego Pracy w zawodzie dziennikarskim, przypomina wszystkim zainteresowaynm, że zgodnie z przepisami powyższego Układu, posiadającego moc powszechnie obowiązującą na podstawie zarządzenia Min. Opieki Społecznej z dnia 21.III.38 r. — w redakcjach wszystkich wydawnictw o typie gazety, wychodzących na terenie Państwa Polskiego, pracować mogą jedynie osoby, wciągnięte do rejestru dziennikarzy — albo do rejestru aplikantów dziennikarskich.

Dziennikarska Komisja Kwalifikacyjna podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że ostateczny termin składania wniosków w sprawie wpisania do Rejestru Dziennikarzy albo do Rejestru Aplikantów Dziennikarskich upływa nieodwołalnie w dniu 15 października 1938 r.

Wnioski na piśmie, według ustalonego przez Komisję wzoru, składać należy w Sekretariacie Komisji, mieszczącym się w biurze Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, **Warszawa 1, Zgoda 8 m. 4, telefon 540-50.**

Dziennikarze i aplikanci dziennikarscy zsyndykalizowani winni zgłaszać wnioski za pośrednictwem właściwych Syndykatów.

Prezydium Dziennikarskiej Komisji Kwalifikacyjnej
Antoni Lewandowski
w. z. Jerzy Nowakowski.

Wiadomości z całej Polski

OTWARCIE NOWEGO MOSTU.

W dniu 27 bm. o g. 12-ej w poł. zostanie uroczyście otwarty most drogowy na Serecie w Gródku, koło Zaleszczyk.

BOGACTWA NATURALNE W OKOLICY LIDY.

Przeprowadzone badania w Zagłębiu Lidy wykazały, że znajdują się tam liczne złoża rud żelaznych oraz natrafiono na ślady rud manganowych.

Eksploatacja tych rud wysokoniewątpliwie opłacała by się, ponad to przy dowozie rud wysokowartościowych, mogły by one stanowić podstawę lokalnego przemysłu cięższego.

ATRAKCJA ZALESZCZYK.

Z Zaleszczyk organizowane są stałe wycieczki do Krzywcza Górnego, oddalonego o 5 km. od stacji Germakówka, a 16 od Borszczowa.

W Krzywczu znajduje się jedna z najosobliwszych atrakcyj przyrodniczych w Polsce, mianowicie groty, których ściany pokryte są kryształkami z gipsu, tworzącymi fantastyczne bloki, naloty i zbiorowiska. Największą z poznanych grot jest t. zw. „grota głazów". długości około 30 metrów.

DZIECI BEZ OPIEKI W OKRESIE KOPANIA.

We wsi Borki pod Wieluniem 3-l. Kazimiera Osada, bawiąc się nad brzegiem glinianki, wpadła do wody. Ponieważ nikt z dorosłych wypadku nie zauważył, dziecko utonęło.

Również pod Wieluniem we wsi Cisawa, bawiąc się nad rzeczką, wpadła do wody i utonęła 2-l. Teresa Ignasiak. Pomoc przybyła za późno. Po kilku minutach wydobyto zwłoki dziecka.

PODPALIŁ ZAGRODĘ DLA WYGRANIA 5 GR. ZAKŁADU.

We wsi Żytniów w pow. łódzkim wybuchł pożar w zagrodzie Małgorzaty Mikoś. Ogień zniszczył doszczętnie całą zagrodę wraz z budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi wraz ze zbiorami. W toku dochodzenia ustalono, że pożar podłożył 11-l. syn sąsiada Mikościowej, Stanisław Kulik, który założył się z jednym z rówieśników o 5 groszy, że w zagrodzie Mikościowej będzie pożar. 11-letni hazardzista 5-groszowy zakład wygrał. Straty, spowodowane pożarem, wynoszą około 5 tys. zł.

Wyrodne dzieci więziły w chlewie 88-letniego ojca

Łucki sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Kowlu rozpoznał sprawę Jana Baranowskiego, s. Jana, i jego żony Natalii Baranowskiej, mieszkańców wsi Myzowo, gm. Siedliszcze, oskarżonych o to, że więzili w chlewie, niskim i ciemnym, swego 88-letniego ojca.

Chlew - więzienie nieszczęśliwego starca, który zresztą cały swój majątek zapisał synowi, miał powierzchnię 2×3 mtr. z otworem 15×20 cm. zastępującym okno. W chlewie tym nie było ani łóżka, ani pościeli.

Sąd uznał oskarżonych winnymi znęcania się nad bezradnym ze starości Janem Baranowskim, oraz niedostarczania mu pożywienia z wyjątkiem suchego chleba i wody, skazał oskarżonych po 1 roku więzienia.

Kronika Poznańsko - Pomorska

Radio-Poznań

PONIEDZIAŁEK, 26 września

14.00 Wiązanka operetkowa — płyty. 14.15 Przegląd giełdowy. 14.45 Program na jutro. 14.50 „Młodzież słucha muzyki": Małe utwory wielkich kompozytorów — płyty. 15.10 Wiadomości bieżące. 15.30 Rozmaitości (płyty). 17.00 Z muzyki kameralnej Franciszka Schuberta (płyty) W przerwie o g. 17.25 Skrzynka ogólna — dyr. Zdzisław Marynowski. 17.55 Pogadanka społeczna. 21.00 Audycja dla wsi: „Ostatnie sprzęty pastewnych" — pogadanka — wygł. insp. Kazimierz Żuławski (z Warszawy). 22.00 Wiadomości sportowe lokalne. 22.05 „Z dawnej muzyki" — płyty.

WTOREK, 27 września

8.10 Nasz koncert poranny (płyty) 8.55 Pogawędka dla kobiet. 11.15 Dyrygenci niemieccy i amerykańscy — (płyty). 8.55 Pogawędka dla kobiet. 11.15 Dyrygenci niemieccy i amerykańscy (płyty). 14.00 Orkiestra Marka Webera i Tino Rossi — śpiew (płytyt). W przerwach o g. 14.15 Przegląd giełdowy. 14.45 Program na jutro. 15.10 Wiadomości bieżące. 17.02 „Koncerty z tow. orkiestry" (płyty). 21.00 Skrzynka rolnicza — inż. Dominik Starzeński. 21.55 Wiad. sport. lokalne. 22.00 Pieśni w wyk. Zofii Zeyland - Kapuścińskiej. Przy fortepianie Władysław Raczkowski. 22.30 Nowości z naszej płytoteki.

TORUŃ

KINA POZNAŃSKIE

ADRIA: „Burgtheater".

APOLLO: „Modelka".

CORSO: „Detektyw z Honolulu".

GLORIA: „Gdy kwitną bzy".

GWIAZDA: „Szalona Claudette".

METROPOLIS: „Zaczęło się w pociągu".

NOWE: „Heidi".

OŚWIATOWE T. C. L.: „Tajemnice starego zamku".

SFINKS: „Błękitna Parada".

SŁOŃCE: „Olimpiada — Święto Narodów".

ŚWIT: „Córka Szanghaju".

TĘCZA-Łazarz: „Przedziwne kłamstwo Niny Pietrowny".

TĘCZA-Wilda: „Ziemia Błogosławiona".

WILSONA: „Sonata Kreutzerowska".

Radio Toruń

PONIEDZIAŁEK, 26 września

8,10 Koncert rozrywkowy z płyt. 8,55 Wiadomości. 11,30 Serenady Mozarta — płyty. 15,30 Chwila włoskich śpiewaków—płyty. 17,00 Skrzypce i fortepian — płyty. 17,40 Wiadomości sportowe z Pomorza. 17,45 Pogadanka aktualna. 17,55 Program na jutro. 21,00 Sprawy techniczne— omówi Karol Miłobędzki. 22,00 Recital śpiewaczy Jerzego Czaplickiego (z Warszawy). 22,30 Tańczymy — wiązanka melodii tanecznych z płyt.

WTOREK, 27 września

8.10 Wesoły koncert — płyty. 8.55 Wiadomości z Pomorza. 11.15 Muzyka kameralna — płyty. 13.00 Dla każdego coś ładnego — płyty. 17.02 Literatura dla wszystkich — fragment z „Popiołów" Stefana Żeromskiego. 17.17 Tańce przy głośniku — płyty. 17.50 Wiadomości sportowe z Pomorza. 17.55 Program na jutro. 21.00 Pszczelnictwo Wielkiego Pomorza — pogadanka rolnicza Stanisława Szydłowskiego. 21.55 Polska muzyka kameralna (z Warszawy).

Co zobaczymy na wystawie „Dziecko w Polsce"

Wystawa „Dziecko w Polsce", która otwarta zostanie równocześnie z Kongresem Dziecka w Warszawie, w dniu 2 października i potrwa przez cały miesiąc, będzie niezawodnie jedną z najbardziej popularnych i najciekawszych wystaw. Jest zresztą pierwszą tego rodzaju wystawą ogólną, obejmującą całość zagadnień, dotyczących dziecka do lat 14-tu.

W gmachu przy ul. Nowogrodzkiej 74/76 Wystawa zajmie parter i dwa piętra. Obejmie ona działy: opieki nad dzieckiem od niemowlęctwa, rozwój dziecka, dom rodzinny, żłobki dzienne. Osobno mieścić się będzie dział opieki nad macierzyństwem. Działy obrazujące zagadnienia szkolnictwa, przedszkoli i szkół, wyboru zawodu i orientacji zawodowej, wreszcie urabiania obywatelskiego i społecznego charakteru dziecka i dział książek dla dziecka i książek o dziecku.

Jako modele wzorowe będą wystawione niektóre urządzenia z zakresu instytucyj opiekuńczych dla dzieci, pomoce przedszkolne i zabawki dla dzieci. Pokazany będzie sklepik uczniowski i świetlica harcerska. Na wystawie znajdą się eksponaty artystyczne, stanowiące plon dwu konkursów, sztuk plastycznych (obrazy, rzeźby, rysunki), oraz fotografij.

Przewodnikiem po wystawie będzie katalog, opracowany przez komitet organizacyjny wystawy i wydany w dużym nakładzie.

Sprawy emigracyjne

Polskie osadnictwo w Kanadzie w 1939 r.

Polskie wychodźtwo do Kanady uzależnione jest między innymi od wysokości sumy przydzielanej corocznie na kwoty pokazowe przez Komisję Dewizową. Syndykat Emigracyjny już obecnie przystąpił do przyjmowania i rozpatrywania zgłoszeń, składanych przez pragnących wyemigrować w 1939 r. do Kanady.

Zgodnie z zarządzeniami kanadyjskich władz kolonizacyjnych emigracja do Kanady dzieli się na cztery zasadnicze grupy.

1. Rodziny rolnicze z kapitałem 500 dol., posiadające krewnych, przyjaciół lub znajomych w Kanadzie, którzy przed władzami kanadyjskimi zobowiążą się dopomódz im w pierwszym okresie pobytu w miejscu osiedlenia się.

2. Rodziny rolnicze z kapitałem 1000 dol., jadące na własną rękę. Rodziny te nie potrzebują uzyskiwać zgody na wyjazd od władz centralnych w Kanadzie.

3. Rodziny rolnicze żydowskie z kapitałem 1000 dol. Rodziny te muszą uzyskać uprzednio zgodę na wjazd od władz centralnych w Kanadzie.

4. Tak zwani „juniorzy", których kwota pokazowa jest każdorazowo ustalana i waha się w granicach od 200 do 500 dol. „Juniorzy" są to młodzi małżonkowie, wyjeżdżający do rodziców lub teściów, osiadłych w Kanadzie z zamiarem założenia tam swego gospodarstwa.

Syndykat Emigracyjny i wszystkie jego Oddziały już przyjmują kwestionariusze od kandydatów do wyjazdu na osadnictwo do Kanady w sezonie 1939 r.

Ostrzeżenie dla emigrantów

Patronat Polski w Argentynie podaje następującej treści ogłoszenie do wiadomości wszystkich emigrantów z Polski do Argentyny.

Patronat Polski zawiadamia wszystkich, chcących się osiedlić na roli w Argentynie, by przed podpisaniem kontraktu i wpłaceniem ceny kupna za wybraną ziemię, zgłosili się wpierw z projektem kontraktu kupna do Patronatu, celem zbadania wartości prawnej kontraktu, stanu hipotecznego i prawa rozporządzalności sprzedającego ziemię.

Ostrzega się przyszłych osadników przed nieuczciwymi agentami i pośrednikami, kręcącymi się w okolicy Hotelu Imigracyjnego i namawiającymi nieświadomych przybyszów na kupno parcel, które okazują się po niewczasie przeważnie jako zupełnie bezwartościowe.

Ziemię należy kupować jedynie przy pośrednictwie firm akredytowanych i znanych z uczciwości.

Wszelkie projekty kontraktów będą badane przez adwokata Patronatu, same zaś kontrakty sprawdzane czy są jednobrzmiące z projektem.

Poszukiwani

Poszukiwani są krewni weterana *Steve Lukr'a*, który stracił życie na Florydzie podczas huraganu 2,9. 1935 r.

Krewni wyżej wymienionego zamieszkują na Wołyniu.

Wiadomości zgłaszać należy do Towarzystwa „Jeas": Warszawa, plac Grzybowski 10.

Mamy już sześć stacyj krótkofalowych

Do dawniej istniejących stacyj SPW i SPD, przeznaczonych dla Ameryki Północnej dodano dwie nowe SP19 i SP25 z antenami skierowanymi na Amerykę Południową.

Te cztery stacje, obsługujące naszą emigrację zamorską, nadają programy polskie od północy do godz. 3.00. Skutkiem jednak różnicy czasu między Europą a kontynentem amerykańskim programy te odbierane są w Ameryce wczesnym wieczorem.

Z dniem 2 października pojawią się w eterze dwie dalsze polskie stacje krótkofalowe, a mianowicie: SP48 na fali 48,86 mtr. (6140 kc(s) oraz SP31 na rfali 31,49 mtr. (9525 kc/s).

Nowe stacje krótkofalowe będą miały zasadniczo zasięg europejski i pracować będą codziennie od godz. 21.00 do 23.30 wg. czasu środkowoeuropejskiego.

Polskie Radio zwraca się do wszystkich słuchaczy nowych stacyj krótkofalowych w Europie, aby obserwacej o skuteczności nadawań tych stacyj komunikowali Polskiemu Radio pod adresem: Warszawa. Mazowiecka 5.

Radio warszawskie

PONIEDZIAŁEK 26 września

WARSZAWA I: 6.15 Pieśń. 6.20 Muz. (płyty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Orkiestra rozrywkowa (z Łodzi). 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 „Idzie polem wrzesień" — obrazek słuchowiskowy. 11.30 Mendelssohn (płyty). 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. południ. 15.15 „Gdzie byłem latem i co widziałem". 15.30 Skrzynka techniczna. 15.45 Wiad. gospod. 16.00 Ork. Lwowska. 6.45 Samochodem przez Afganistan — felieton. 17.00 Zespół Englanda. 18.00 Pog. sportowa. 18.10 Z twórczości operowej Mozarta. 18.50 Aud. Legii Akademickiej. 19.20 Pog. akt. 19.30 Koncert rozrywkowy z Katowic. 20.45 Dzien. i pog. 21.00 Ostatnie sprzęty pastewnych—pog. 21.10 „Starolwowskie wesele". 21.50 Wiad. sportowe. 22.00 Rec. śpiewaczy Jerzego Czaplickiego. 22.30 Formy klasyczne w muz. nowoczesnej (płyty). 23.00 Ost. dz.

WARSZAWA II: 13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Parę informacji. 14.05 Program. 14.10 Soliści: Helena Azarewicz (śpiew) i Tadeusz Lifan (wiolonczela). 15.00 Wiad. sportowe. 15.05 Zespół Tychowskiego. 17.00 Pog. akt. 17.10 Brahms (płyty). 18.05 Muz. lekka i tan. (płyty). 22.00 „Literat w biurze". 22.15 Muzyka lekka i tan. (płyty). 23.00 Kwartet P. R.

WTOREK, 27 września

6.15 Pieśń. 6.20 Muz. (płyty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Ork. Wileńska.. 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 Żywe i piękne słowo — nauka wierszy pod kier. H. Ładosza. 11.25 Respinghi (płyty „Columbia") 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. południ. 15.15 Zagadka geograficzna — dzieci starszych. 15.35 Akt. finans. gospod. 15.45 Wiad. gospod. 16.00 Ork. dęta. 16.45 Od Tatr do stratosfery. 17.02 Zespół H. Kowalskiego. 18.00 Potworne gady i płazy — pog. 18.10 18.10 „Fortepian i książka". 18.45 „Nieznany kraj" — fragm. z książki Zofii Kossak. 19.00 Pieśni i arie w wyk. St. Pieczory. 19.20 Pog. akt. 19.30 Koncert rozrywkowy. 20.45 Dziennik i pog. 21.00 Skrzynka rol-

WARSZAWA II: 13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Parę informacji. 14.05 Program na jutro. 14.10 Soliści: Ela Kafarska - Lekczyńska (fortepian) i M. Grąbczewski (śpiew). 15.00 Wiad. sportowe. 15.05 Zespół J Różewicza. 17.00 Na tratwach i berlinkach po Wiśle — felieton dla dzieci. 17.15 Sonaty (płyty). 18.00 Muz. lekka i tan. (płyty). 22.00 Muz. lekka i taneczna (płyty). 22.55 Koncert symf. pod dyr. Feitelberga.

WIADOMOSCI SPORTOWE

NOWOSCI

W CZECHOSŁOWACJI ZAKAZANO WSZELKICH IMPREZ SPORTOWYCH

W związku z napiętą sytuacją polityczną w Czechosłowacji, rząd postanowił zakazać urządzania jakichkolwiek imprez sportowych na całym terenie Czechosłowacji.

WŁOSI ZERWALI STOSUNKI Z FRANCJĄ

Włoskie ministerstwo spraw zagranicznych wydało dyspozycję komitetowi olimpijskiemu, by w przyszłości nie zezwalał sportowcom włoskim na starty w imprezach urządzanych na terytorium Francji.

Warto zaznaczyć, iż podobne zarządzenie wydali Włosi już w stosunku do Węgier i Rumunii.

PIŁKA NOŻNA

PRZED MECZEM PIŁKARSKIM Z JUGOSŁAWIĄ

Piłkarska reprezentacja Jugosławii przyjechała do Warszawy w nocy z piątku na sobotę i zamieszkała w hotelu Bristol. Przybyli oni w zapowiedzianym składzie pod kierunkiem pp. Segedyńskiego i Taisla, oraz sędziego liniowego p.. Podubskiego. Na dworcu witali ich prezes PZ. PN. pułk. Glabisz w otoczeniu licznych członków zarządu PZPN. oraz przedstawiciel Poselstwa Jugosłowiańskiego p. Pesic.

Piłkarze jugosłowiańscy zwiedzili w sobotę rano Stadion Wojska Polskiego, następnie złożyli wizytę w poselstwie jugosłowiańskim, po południu zwiedzali miasto, a wieczorem podejmowani byli przez PZPN. przyjęciem w Oficerskim Yacht Klubie.

Kasy na Stadionie otwarte będą od godz. 12. Wszystkie miejsca siedzące są numerowane.

PZPN. prosi o wcześniejsze przychodzenie na Stadion, celem uniknięcia tłoku.

TENIS

MISTRZOSTWA TENISOWE STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Po parodniowej przerwie, spowodowanej niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, kontynuowano w piątek mistrzostwa tenisowe Stanów Zjednoczonych

W grze pojedyóczej panów rozegrano dwa półfinały, wyniki których notujemy.

Mako pokonał Australijczyka — Bromwicha w trzech setach 6:3, 6:3, 6:3

Budge wyeliminował Wooda również w trzech setach 6:3, 6:3, 6:3.

W półfinale gry pojedyńczej pań, rozegranym między Amerykankami, miss Marble pokonała zwyciężczynię Jędrzejowskiej, Fabian po zaciętej walce w dwóch setach 7:5, 7:5.

W finale Marble walczyć będzie z Australijką Wynne.

SZTAFETA ROBOTNICZA

ORGAN ZWIĄZKU ROBOTNICZYCH STOWARZYSZEŃ SPORTOWYCH R. P.

Wspaniały przebieg święta młodzieży w Katowicach

Udane imprezy sportowe

Łódź zwycięża Śląsk w meczu lekkoatletycznym 52:50

Minął dzień 18 września t. j. dzień zlotu młodzieży socjalistycznej w Katowicach. Jesteśmy obecnie po uroczystościach i imprezach sportowych związanych ze świętem braterstwem robotników kilku okręgów. Dziś możemy śmiało twierdzić, że ZLOT MŁODZIEŻY ROBOTNICZEJ W KATOWICACH wypadł pod każdym względem wzorowo, uroczyście i wspaniale. Osiągnęliśmy cele i postulaty, które stawialiśmy przed zlotem. Udowodniliśmy, że młodzieży robotniczej należy się równouprawnienie w sporcie narówni z klubami mieszczańskimi, że należy jej się odpowiedni sprzęt sportowy, sale gimnastyczne i boiska. Pokazaliśmy, że na straży Śląska stoi młoda karna i zdyscyplinowana gwardia proletariacka, która wiernie i rycersko stawi czoła „bezczelnemu" hitleryzmowi. Ten miarowy i dziarski KROK oddziałów groźnie i głośno rozlegał się na ulicach stolicy Śląska.

Na boisku W. F. i P. W. zebrały się liczne tłumy, które zalały cały teren boiska. O godz. 10 tow. dr. Ziółkiewicz, jako przewodniczący komitetu zlotowego przywitał wszystkich tow. przybyłych na zlot z Łodzi, Częstochowy, Zagłębia Dąbrowskiego, Bielska, Cieszyna i Śląska. Po przemówieniu tow. dr. Ziółkiewicza uformował się wielki pochód, który przeszedł ulicami Katowic na rynek, gdzie odbyła się defilada. Po pochodzie odbyła się w wielkiej sali Powstańców AKADEMIA, która miała niezwykle uroczysty przebieg. Sala była wypełniona po brzegi. Po południu odbyły się na boisku W. F. i P. W. zawody sportowe.

W ramach uroczystości zlotowych odbyło się szereg imprez sportowych zakrojonych na szerszą skalę. Na pierwszy plan wybija się tutaj mecz lekkoatletyczny, reprezentacji Łodzi i Śląska, który stał na wysokim poziomie i był kulminacyjnym punktem imprez sportowych. Zawodom przypatrywało się z górą 6.000 widzów robotników, którzy z wielkim zainteresowaniem śledzili wyczyny swych synów nagradzając ich nieustannie burzą oklasków. Punktualnie o godz. 14.30 wbiegają na boisko reprezentacje lekkoatletyczne Łodzi i Śląska. Zespół łódzki prowadzi mistrz robotniczy w biegu na 100 m. tow. Szurek zaś Ślązaków tow. Stachoń. Publiczność wita zawodników niemilknącymi oklaskami. Mecz rozpoczęto biegiem na 100 m.

Wyniki osiągnięto następujące: Bieg 100 m. — 1) Szurek (Ł) 11,6, 2) Goj (S.), — 11,7, 3) Swoboda (S) 11,9 — bieg prowadził Goj, zaś na ostatnich metrach wychodzi Łodzianin, który zwycięża o krok. Walka niezmiernie ambitna — była to najładniejsza konkurencja dnia. Stosunek punktów 5:5.

400 m. — 1) Goj (S) 55,3, 2) Gulaj (Ł) 58,0, 3) Defiński (Ł)—Goj bieg na zwycięstwo a nie na czas. Pkt. 10:10.

1500 m. — Kawecki (S) 4,31,8, 2) Baum (Ł) 4,34,7, 3) Budzowski (S) 4.39,1. Bieg ładny zwycięża pewnie Kawecki. Pkt. 16:14 dla Śląska.

5000 m. — Walczak (Ł) 17,13,5 2) Kawecki 17,22,9, 3) Kowolik 17,40,2. Bieg prowadził przez cały czas Walczak — krok w krok postępował za nim Kawecki. Na ostatnim okrążeniu Walczak zwiększa tempo odrywa się wyraźnie od Ślązaka i wpada jako pierwszy na metę. Pkt. 21:19.

Skok wdal — 1) Szurek (Ł) 5,52 2) Stachoń (S) 5,48, 3) Szczepański (Ł) 5.42. Pkt. 25:25.

Skok wzwyż — 1) Kurasiński (Ł) 155 cm., 2) Szczepański (Ł) 1,50 m. i 3) Budzowski (S) 1,50. Piękny wynik Budzowskiego (Junior), który dopiero w dogrywce uległ rutynowanemu Szczepańskiemu.

Rzut dyskiem — 1) Stachoń (S) 32,35, 2) Gądzik (S) 29,55, 3) Gulaj (Ł) 27,64.

Rzut kulą — 1) Gulaq (Ł) 10,72 2) Stachoń 10,54, 3) Szczepański (Ł) 10,20.

Sztafeta 4 X 100 — 1) Śląsk — w składzie Swoboda, Wójcik, Stachoń i Goj — 47,2, 2) Łódź—49,1.

Olimpijską — Łódź w składzie Baum — Gulaj — Szurek —Szczepański 3,42,1. Sztafeta Śląska przybiegła o 100 m. w tyle z powodu nieszczęśliwego wypadku, który miał miejsce przy wymijaniu Swobody przez Szurka. Szurek nieprzepisowo wyminął Swobodę zaskakując przed niego tak, że ten wywrócił się, kalecząc się mocno.

Końcowy wynik spotkania brzmi 50:52 dla Łodzi. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że sztafeta olimpijska powinna być zdyskwalifikowana, to mecz wygrali Ślązacy różnicą 10 punktów. Zaznaczyć wypada, że reprezentacja Łodzi składała się przeważnie z zawodników Tura łódzkiego zaś Śląska z lekkoatletów „Siły" Mysłowice.

Na zakończenie obydwie drużyny wręczyły sobie wzajemnie upominki. Łódź otrzymała rzeźbę górnika z węgla, zaś Ślązacy otrzymali piękny wielki bukiet czerwonych kwiatów.

W tym samym czasie odbyły się zawody siatkówki drużyn żeńskich pomiędzy I. R. K. S. Katowice a „Siłą" Czechowice. Zwyciężyły tow. tow. z Katowic w stosunku 2:1 (15:2, 13:15, 15:8).

Jako końcowa impreza odbył się mecz piłki nożnej pomiędzy reprezentacją kl. „A" a drużyną I. R. K. S. Nowy Bytom. Po bardzo pięknej i zajmującej grze zwycięstwo odnieśli Bytomiacy, w stosunku 1:0. Zespół Bytomia gra dobrze i bardzo ambitnie. Mamy nadzieję, że ta drużyna odegra poważną rolę w tegorocznych mistrzostwach.

Ważne dla wszystkich RSKO

Zgodnie z decyzją ostatniego posiedzenia Egzekutywy Zarządu Gł. ZRSS podaje się Okręgom do wiadomości, co następuje:

1. Dn. 15 października r. b. zamyka się termin rejestracji dla klubów. Te kluby, które do tego terminu nie wypełnią formalności, przewidzianych instrukcją z dn 2.XII.37, uznane będą jako stojące poza nawiasem ZRSS, co zostanie ogłoszone. W razie ponownego zgłoszenia kluby te będą traktowane jako nowe kluby.

Dn. 15.XI zamyka się termin rejestracji czynnych sportowców w klubach ZRSS. Do tego terminu wszyscy sportowcy, zrzeszeni w klubach ZRSS obowiązani są bezwzględnie podpisać karty zgłoszeń i wyrobić sobie legitymacje ZRSS nowego typu (czerwone).

Sportowcy nie posiadający tych legitymacyj nie będą uznani przez ZRSS, a ich wyniki sportowe, zarówno indywidualne, jak i zespołowe, nie będą mogły być ogłaszane jako wyniki ZRSS.

Poczynając od dn. 15.X.38, w Konferencjach Okręgowych klubów ZRSS będą mogli uczestniczyć tylko delegaci klubów zarejestrowanych przez ZRSS. Kluby nie zarejestrowane przez ZRSS nie powinny być dopuszczane do udziału w Konferencjach Okręgowych nawet w charakterze gości.

Ilość mandatów, przysługujących poszczególnym klubom ma być ustalana ściśle na podstawie ilości potwierdzonych legitymacyj, zgodnie z par. 18 i 42 statutu ZRSS (1:20).

Robotnicze Sportowe Komitety Okręgowe obowiązane są przy zwoływaniu Konferencyj Okręgowych podać powyższe zasady do wiadomości klubom zrzeszonym, przydzielając każdemu klubowi ilość mandatów na podstawie statystyki potwierdzonych legitymacyj, a w czasie trwania Konferencji przestrzegać, żeby nie przedostały się na nią osoby nieuprawnione, jak to częstokroć dotychczas miewało miejsce.

O zapadłym postanowieniu zwołania Konferencji Okręgowej należy każdorazowo zawiadomić niezwłocznie Zarząd Główny ZRSS, z podaniem miejsca, terminu, porządku obrad i dokonanego przydziału mandatów.

Przypomina się, że na podstawie uchwały z dn. 23.XII.37 legitymacje ZRSS dawnego typu (w czarnej okładce) oraz wszelkie inne legitymacje, wydawane przez Okręgi ZRSS lub niektóre Wydziały i Sekcje, utraciły ważność z dniem 1 stycznia 1938 r. i w żadnym wypadku nie mogą służyć jako dowód przynależności do Związku.

I.R.K.S. zwycięża mistrza Śląska 9:7

W ramach zlotu odbył się mecz piłki ręcznej z cyklu o mistrzostwo Śl. O. Z. P. R. pomiędzy mistrzem Śląska K. S. Chorzów i I. R. S. K. Katowice. Mecz wygrali całkiem zasłużenie robotnicy, gdyż byli zespołem lepszym technicznie. Gra była bardzo ładna i ostra. Tempo szybkie. Zespół robotniczy grał wprost koncertowo, co jest dowodem zdobycia 9 bramek. Goście zdążyli wbić 7 bramek, gdyż bramkarz Katowic jest słaby. Drużyna I. R. K. S-u znajduje się obecnie naprawdę w bardzo dobrej formie i gdyby miała dobrego bramkarza, odegrała bardzo poważną rolę w tegorocznych mistrzostwach.

Masowy udział najmłodszych

na mistrzostwach lekkoatletycznych

Niedzielne mistrzostwa juniorów w lekkiej atletyce jeszcze raz udowodniły, że najmłodszą młodzież sportową posiadają kluby robotnicze. Udział 150 zawodników świadczy wymownie, że popularność lekkiej atletyki postępuje olbrzymimi skokami naprzód! To, czego byliśmy wczoraj świadkami na boisku Skry, pozwala patrzeć z ufnością w przyszłość, bez najmniejto najlepszy w przyszłości materiał członkowski, bo wychowany według własnej „recepty" sportowej i społecznej. Można z całą pewnością stwierdzić, że takiej liczby startujących zawodników Warszawa jeszcze nie oglądała. Rekord ten ma pewnego rodzaju swoją wymowę, świadczącą, że kluby robotnicze w tempie iście amerykańskim rozszerzają się, mimo często trudności, spotykanych ze wszystkich stron.

Wczorajsze mistrzostwa były pewnego rodzaju wykładnikiem pracy klubu na przyszłość i wykazały, że nie jedne z klubów posiadają pierwszorzędnie zapowiadający się materiał sprotowy. Jarzębińska ze Skry warszawskiej jest w swoim rodzaju talentem, byle tylko łatwe, narazie, zwycięstwa nie zmanierowały jej. Pod odpowiednią opieką — pokaże jeszcze pazurki! Inowacją (stosowaną już na mistrzostwach ZRSS) godną naśladownictwa przez inne wydziały, to nagrody w postaci książek. Nie żetony, a pożyteczne książki!

WYNIKI TECHNICZNE

100 m.: 1) Gałkowski (M.) 12.4, 2) Finster (S) 12.5, 3) Dziarnowski (M) 13.

Skok w dal: 1) Markiewicz (S) 5.31, 2) Werner (Siła) 5.27, 3) Staniszewski (S) 5.22.

Skok wzwyż: 1) Staniszewski (S) 145, 2) Muszalski (Siła) 140, 3) Klonowski (S) 135.

Kula: 1) Sokołowski (S) 12.48, 2) Werner (S) 12.47, 3) Muszalski (Siła 11.73.

1.000 m.: 1) Dziarnowski (M) 2.5.5.4, 2) Kowalski (S) 2.57.4, 3) Wejcer (Gw.) 3.01.3.

300 m.: 1) Dziarnowski (M.) 41,2, 2) Feigman (Gw.) 42.6, 3) Popławski (S) 43.1.

Ogólnie zwyciężyła Skra 71 pkt., przed Gwiazdą 29 pkt i Siłą 29 pkt.

DDZIEWCZĘTA

60 m.: 1) Szragie (Gw.) 9.9, 2) Byczotówna (S) 10.5, 3) Sadowska (S) 10.5.

200 m.: 1) Jarzębińska (S) 30, 2) Szragie (Gw.) 33.2, 3) Mędrzycka (S) 35.8.

Skok wdal: 1) Byczotówna (S) 3.40, 2) Mędrzycka (S) 3.35, 3) Dutkiel (S) 3.29.

Skok wzwyż: 1) Jarzębińska (S) 125, 2) Sadowska (S) 90.

Rzut kulą: 1) Jarzębińska (S) 10.20, 2) Sadowska (S) 8.21, 3) 6.81.

W ogólnej punktacji zwyciężyła Skra 64 przed Gwiazdą 34 pkt. Puhar zdobyła Skra. a nagrodę 5 zawodnika Skry Śliwińskiego statuetkę — Siła. Nagrodę „Sztafety Robotniczej" zdobyła Jarzębińska, wykazawszy się największą wszechstronnością.

Gwiazda-Zar

1:1 (1:0)

Sobotni mecz o mistrzostwo kl. A. RPA zgromadził licznych zwolenników obu klubów, oczekujących sensacji. Już przed meczem chodziły słuchy, że Żar postanowił zejść z boiska z 2 pnktami; trzeba przyznać, że trochę więcej szczęścia i Żar istotnie wygrałby i to zasłużenie. Wynik remisowy nie odpowiada przebiegowi gry, ponieważ przez cały czas wyraźnie przeważał Żar. Gra obu drużyn ostra, może zą ostra ,ale nie bruąlna.

Z życia warszawskiego R.P.A.

R. K. S. „Tor" wycofał się z dalszych rozgrywek o mistrzostwo Kl. C. — R. P. A. Krok ten motywowany jest tym, że konieczna jest reorganizacje klubu. W dniu 26 b. m. odbędzie się Walne Zebranie „Toru", na którym omawiana będzie sprawa reorganizacji klubu.

W. G. D. ukarał 1 tygodn. dyskwalifikacją Gwiazdę Stanisława (Sarmata) i Matuszewskiego Jana (Marymont) za niebezpieczną grę.

R.K.S. „Czarni" zrezygnowali z dalszych rozgrywek o mistrzostwo juniorów RPA.

W związku z często zachodzącymi na boiskach zajściach, W. O. Z. P. N. postanowił karać te kluby, które nie dopilnują porządku na boisku, wskutek nieodpowiednie ilości porządkowych i tak: kluby Ligi Okręgowej zł. 25, kluby kl. A. — zł. 10, kluby kl. B. — zł. 5, kluby kl. C.—zł. 2.

Oby jak najmniej zostało ukaranych!

SEKRETARIT RPA czynny jest w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki w godz. od 18—20. Tylko w te dni przyjmowani będą interesanci.

„Dzień Sztafet"

Wczoraj na boisku Skry odbyła się ciekawa impreza p. n. „Dzień Sztafet" o przechodni puchar Warszawskiej Spółdz. Mieszkaniowej. Gwoździem i sensacją dnia była sztafeta t. zw. wahadłowo - przełajowa 750 × 500 × 500 × 750.

Startujący w tej sztafecie zawodnicy mieli do pokonania rozmaitego rodzaju trudności terenowe i wymagały od zawodnika pewnej orientacji.

Prócz wspomnianej sztafety, w programie były: olimpijska, szwedzka i 10×100. Na ostatnią sztafetę obecnie mogą sobie pozwolić prawie tylko kluby robotnicze, bowiem wystawienie 10-ciu sprinterów to nielada sztuka do pokonania. Nic też dziwnego, że ta konkurencja popularna jest w sporcie robotniczym.

Wyniki techniczne

Stafeta olimpijska

1) Gwiazda 4.018.
2) Skra 4.028.
3) Marymont 4.173.

Sztafeta szwedzka

1) Skra 2.20,2.
2) Gwiazda 2.23.
3) Marymont 2.24.

Wahadłowo - przełajowa

1) Skra 8.25.1.
2) Marymont 8.35.5.
3) Gwiazda 8.35.6.

10 × 100.

1) Skra 2.09.9.
2) Gwiazda 2.17.
3) Marymont 2.22.

Ogólnie zwyciężyła Skra 30 pkt. przed Gwiazdą 24 i Marymontem 18.

Mistrzostwa lekkoatletyczne „Siły" Mysłowice

Tegoroczne lekkoatletyczne mistrzostwa klubowe „Siły" Mysłowice odbędą się na boisku w Janowie w dniach 8 i 9 października. Mistrzostwa odbędą się dla kobiet, seniorów i juniorów. Lekkoatleci „Siły" przygotowują się starannie do tych mistrzostw chcąc poczynić jeszcze „spustoszenie" w tabeli dziesięciu najlepszych.

Piłkarze ręczni Śląska lepsi

od Łódzkich

Już w osobotę odbył się reprezentacyjny mecz piłki ręcznej pomiędzy Łodzią i Śląskiem. Mecz wygrali całkiem pewnie i wysoko Ślązacy w stosunku 15:6. Gra bardzo ładna, jednak czasami za wolna. Łodzianom brak bramkarza i strzelców. Miejscowi strzelają celniej. Pierwsza połowa gry wyrównana. Po przerwie przeważają gospodarze, obejmując inicjatywę gry w swoje ręce, nie wypuszczając jej do końca. Atak Łodzi trochę za słaby i wolny. Gra się środkiem. Skrzydła przez koncentrowanie gry środkiem stają się bezczynne. Atak Ślązaków lotniejszy i pomoc ruchliwsza.

Kraków - Śląsk

Mecz piłki ręcznej odbędzie się prawdopodobnie w Katowicach. Data spotkania nie została jeszcze definitywnie ustalona.

Jubileuszowe zawody lekkoatletyczne Skry

Dnia 2 października r. b. Skra urządza zawody l. a. z okazji 15-lecia sekcji. W zawodach wezmą udział najsilniejsze kluby warszawskie na czele z Polonią i Warszawianką.

Kurs organ. robotn. w Harmanicach

W dniu 19 b. m. rozpoczął się w Harmanicach zorganizowany przez O. Ośr. W. F. w Katowicach kurs dla organizatorów sportu robotniczego. Kierownikiem kursu jest komendant Ośrodka p. kpt. Stefański. Przy otwarciu kursu był obecny tow. Rochowiak.

Posiedzenie plenarne Z.R.S.S.

Dnia 2 października godz. 10: w lokalu ZRSS Warszawa, Czerwonego Krzyża 20 p. 62, odbędzie się posiedzenie plenum Zarządu Głównego ZRSS.

WALNE ZEBRANIE Wydziału Piłki Ręcznej W. R. S. K. O. odbędzie się dn. 3.X. 38 r. godz. 20 w lokalu W. R. S. K. O.

⁂

DOROCZNE ZEBRANIE Wydziału Bokserskiego W.R.S.K.O. odbędzie się dnia 28 b. m. godz. 19 w lokalu W.R.S.K.O.

⁂

R.K.S. „Blachownia" już przygotowuje się do Akademii ku czci Pioniera Sportu Robotniczego tow. dr. Jerzego Michałowicza.

Redaktor odpowiedzialny: JERZY CESARSKI.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo - Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.